



GÖTEBORGS UNIVERSITET
INSTITUTIONEN FÖR SOCIALT ARBETE

”Jag hade nog bara varit skuggan av vad jag är idag”
- En kvalitativ studie om Mixed Martial Arts betydelse för dess manliga utövare

Socionomprogrammet
Kandidatnivå
Vårterminen 2014
Författare: Helena Eriksson, Hussein Faraj
Handledare: Tore Brännberg

Abstract

Titel: ”Jag hade nog bara varit skuggan av vad jag är idag” - En kvalitativ studie om Mixed Martial Arts betydelse för dess manliga utövare

Författare: Helena Eriksson, Hussein Faraj

Nyckelord: Mixed Martial Arts (MMA), identitet, självidentitet, kampsport

Mixed Martial Arts (MMA) är en kampsportsgren som blandar tekniker från diverse andra kampsporter och där utövaren växlar mellan brottning, så kallad grappling (brottning med lås), samt stående kamp. Sporten har tidigare mött på hårt motstånd och diskuterats en hel del bland annat i media, men dess popularitet har växt mycket det senaste decenniet. Många som idag väljer att börja träna kampsport väljer just MMA.

Syftet med uppsatsen är att undersöka vad MMA fyller för funktion för dess utövare. Fokus ligger i att undersöka hur stor påverkan MMA har i utövarens liv och hur man kopplar ihop MMA med sin egen identitet. Detta gör vi genom att med MMA-utövares egna berättelser exemplifiera hur detta kan ta sig till uttryck.

Studien genomfördes med en kvalitativ undersökningsmetod och det empiriska materialet har samlats in genom totalt fyra individuella intervjuer. Vårt urval innefattade killar som utövar MMA och har gjort det i två år som minst. Informanterna är mellan 26-32 år gamla. För att förstå resultatet på studien har vi använt oss av teoretiska perspektiv och begrepp rörande identitet och självidentitet, socialkonstruktionism och socialt stigma så väl som teorier rörande det som beskrivs som ett senmodernt samhälle.

Huvudresultatet i studien visar att MMA har en stor och tydligt positiv inverkan på individerna som vi har intervjuat, samt att individen är en del av ett MMA-kollektiv. Sporten är så betydelsefull för deras identitet att de inte kan föreställa sig att vara utan vare sig träningen eller den kamratskap som finns inom kollektivet. MMA har varit en central anledning till en stärkt självkänsla och självförtroende hos utövarna och författarna diskuterar hur detta bidragit till ett utformande av en MMA-identitet.

Innehållsförteckning

Kapitel 1. Inledning och bakgrund	6
1.1. Förförståelse	6
1.2. Problemformulering	7
1.3. Syfte och frågeställning	7
1.4. Centrala begrepp	7
1.5. Avgränsning	7
1.6. Disposition	8
Kapitel 2. Historiskt översikt och presentation av MMA idag	9
2.1. Mixed Martial Arts- från då till nu	9
2.2. Att träna och tävla Mixed Martial Arts	9
2.3. Sammanfattning	10
Kapitel 3. Tidigare forskning	11
3.1. Litteratursökning	11
3.2. Habit(us), body techniques and Body Callusing	11
3.3. Decivilizing, civilizing or informalizing?	13
3.4. Bilder från det frivilliga våldets arenor	13
3.5. Martial Arts and socially vulnerable	14
3.6. Effects of participation in martial arts anti bullying program	15
3.7. Kampidrott i fokus	15
3.8. Sammanfattning av tidigare forskning	17
Kapitel 4. Teori	18
4.1. Identitet och självidentitet	18
4.2. Kroppen som identitet	19
4.3. Att uppträda på livets arenor	19
4.4. Socialkonstruktionism	20
4.5. Det senmoderna samhället	20
4.6. Social Stigma	21
Kapitel 5. Metod	22
5.1. Konstruktion av intervjuguide	22
5.2. Urval	22
5.3. Genomförande	23
5.4. Bearbetning	23
5.5. Intervjukvalitet	24
5.6. Reliabilitet och validitet	24
5.7. Forskningsetiska frågor	26
5.8. Andra etiska överväganden	27
5.9. Uppsatsens relevans för socialt arbete	27
Kapitel 6. Resultat och analys	29
6.1. Informanterna	29
6.2. Varför MMA	29
6.3. Självkänsla och självförtroende	31

6.4. Tanken på att inte träna MMA	34
6.5. Kamratskap	35
6.6. Om att alltid ha en funktion i gruppen	36
6.7. Andras föreställningar	38
6.8. Sportens ökade popularitet	40
Kapitel 7. Slutsatser	41
7.1. Kroppen som redskap	41
7.2. MMA som kollektiv	41
7.2.1. Individen i kollektivet	42
7.2.2. Kollektivet i individen	42
7.2.3. Kollektivets gränser	43
7.3. MMA och samhället	44
7.3.1 Avtraditionaliserat samhälle, avtraditionaliserat kampsport	45
7.3.2 Fördomar utifrån, stärkt identitet	46
7.4. MMA-identitet	46
Kapitel 8. Sammanfattning	48
Kapitel 9. Slutdiskussion	49
Källförteckning	51
Bilaga 1	54
Bilaga 2	55
Bilaga 3	56

Förord

Vi vill tacka alla informanter som har ställt upp i den här studien. Ni har varit kärnan i hela uppsatsen, och utan er hjälp hade det inte varit möjligt att utföra denna studie.

Vi vill tacka vår handledare Tore Brännberg, för att redan från början av uppsatsen gett oss värdefulla råd och vägledning.

Till slut vill vi tacka våra nära och kära som genom uppsatsen stöttat oss och stått ut med att vi var så upptagna med arbetet kring detta.

Tack!

Helena, Hussein

Kapitel 1. Inledning och bakgrund

Kampsport har i alla tider varit ett ämne för diskussion och det har lockat och intresserat många människor till träning och tävling genom åren. De senaste decennierna har en ny kampsport kommit att växa fram, en kampsport som istället för att renodla och begränsa öppnar upp möjligheter till oändlighet genom att kombinera kampmoment ur mängder av andra kampsporter. Mixed Martial Arts, eller MMA som den kallas, tycks ha tagit världen med storm, både i positiv och i negativ bemärkelse. Sporten är förhållandevis lite reglerad och har därför lyckats skapa en stor polarisering i åsikter om sporten. Lika passionerat som många tycks följa sporten och utöva den, lika passionerat verkar den hatas av dess motståndare. MMA som sport så väl som dess utövare är omgivna av påståenden och till synes förutfattade meningar (Kölle, 2013). Vanliga påståenden som man kan stöta på är att MMA föder mer våld, att det borde illegaliseras och att dess utövare är kriminella (SOU 2003:24).

Som kontrast till dessa åsikter står oftast utövarna själva. Detta födde vår nyfikenhet. Hur ser MMA-utövarna själva på allt detta? Är alla dessa fördomar förenliga med MMA-utövarens verklighet? Varför tränar de MMA när man som utövare tycks riskera att möta på många hårda åsikter om sporten och utövarna? Vad driver individerna i detta? Det finns alltså gott om åsikter och i allmänhetens ögon verkare utövare av MMA ofta ses som en slags ”bad boys” som vänder sig till MMA för att lära sig att slåss i syfte att sedan använda sig av det i destruktiva aktiviteter utanför träningen (Kölle, 2013). I samhället tycks det även refereras till att våldet på gatorna kan ha ett samband med kampsport och MMA (SOU 2003:24). Hur påverkar detta MMA-utövarna?

Det finns förhållandevis lite forskning om vad MMA har för betydelse i just utövarnas egna liv. Vår största förhoppning med studien är att tillföra nya kunskaper inom ett ämne som har studerats i begränsad mängd.

1.1 Förförståelse

Enligt Widerberg (2002) är det oundvikligt att innehållet i en studie påverkas av författarens förförståelse i det aktuella ämnet, och att det därför är viktigt att tydliggöra tidigare erfarenheter i syfte att sedan låta läsaren själv göra egna bedömningar av samma material. Samtidigt skriver Esaiasson et al (2012) att ett av de viktigaste valen i uppsatsskrivandet är att välja ett ämne som man faktiskt är intresserad av. Detta har vi tagit fasta vid när vi valt just MMA.

En av författarna till den här uppsatsen har i flera år befunnit sig med ena foten i ”MMA-världen”. Detta då hon har flera vänner som utövar sporten samt har gjort det själv i perioder. Den andra författaren har följt MMA via TV och media. Gemensamt har vi därför en viss förkunskap kantad av egna erfarenheter, både positiva och negativa, vilket kommit att ligga till grund för uppsatsens ämnesval. Under en undersöknings gång behövs en pendling mellan närhet och distans till det man studerar, något vi tack vare våra tidigare erfarenheter och utgångspunkter fått på köpet. Detta anser vi ökar vår metodmedvetenhet. Förförståelsen har i sin tur skapat en idé om vår frågeställning och att det finns svar på denna, dock ej vad svaret faktiskt är.

Det finns risker med att välja ämnen där man hyser stor egen förförståelse, som risken att bära med sig förutfattade värderingar och åsikter. Detta är dock inget hinder så länge det inte påverkar slutresultatet (Esaiasson et al, 2012). Vi har genom hela processen varit medvetna

om detta och presenterar i metodkapitlet vårt tillvägagångssätt för att synliggöra hur vi gått till väga och varför. Som bilaga finns även vår intervjuguide (se bilaga 1).

Vi tror att utövandet av MMA fyller någon funktion för dess utövare, annars skulle man gissningsvis inte tillbringa så mycket tid med att nöta tekniker och träna som beskrivs av Kölle (2013). Vår förförståelse säger oss också att sporten kan ha hjälpt många att skapa en tydlig identitet, och i denna uppsats vill vi söka förståelse för om så är fallet samt i så fall på vilket sätt. Kanske kan detta till och med användas i socialt arbete för att främja individer och förebygga eventuella antisociala beteenden.

1.2 Problemformulering

Vi har i vårt sökande efter litteratur till denna uppsats inte funnit någon studie som till fullo tar upp samma ämne. Det finns studier som berör snarlika ämnen, framför allt inom andra kampsporter. När det kommer till MMA har vi funnit några få kortare artiklar, men inga där författarna mer på djupet går in i utövarnas egna erfarenheter och tankar kring MMAs betydelse för dem själva. Vi söker därför, med hjälp av informanter kombinerat med tolkning av tidigare litteratur, finna svar på frågan.

1.3 Syfte och frågeställning

Syftet är att genom att ta del av utövarnes egna berättelser kunna exemplifiera vilken funktion Mixed Martial Arts kan fylla. Frågan är alltså: hur menar utövarna själva att MMA påverkar deras egen identitet och identitetsskapande? Och på vilket sätt har utövandet av MMA betydelse för olika sociala sammanhang där individen befinner sig?

1.4 Centrala begrepp

Mixed Martial Arts (MMA): är en sport som blandar stående kamp med markkamp. Huvudsakliga stilar är boxning, grappling (användandet av händerna för att utföra olika tekniker som ej involverar slag) och brottning.

Identitet: I uppsatsen använder vi oss av identitet som ett begrepp för en persons uppfattningar om sig själv och vad som är viktigt och av stor betydelse för denne. (Giddens, 2003).

Kampsport: Vi talar hela tiden om kampsport, och menar då generella kampsporter utöver MMA. I de fall vi syftar på MMA kommer detta att skrivas ut.

1.5 Avgränsning

På grund av uppsatsens något korta omfång har vi valt att avgränsa frågeställningen till gällandes enbart manliga utövare. Med manliga utövare menar vi i det här fallet de som själva anser sig vara av manligt kön. Vi har också valt att söka respondenter enbart genom att vända oss till en klubb istället för flera, detta då uppsatsen inte har i syfte att ta upp jämförelser mellan olika klubbar. Syftet är ej heller att jämföra Mixed Martial Arts med andra sporter eller att ta upp eventuella klass- eller etnicitetfrågor. Detta då vi anser även det vara irrelevant i fråga till syftet och i kombination med uppsatsens storlek. Det hade varit intressant med sådana studier, men då i en uppsats av större omfång och med större möjligheter till

fördjupning. Den enda gemensamma nämnaren är helt enkelt att våra informanter är män och utövar Mixed Martial Arts, samt på något vis har anknytning till en och samma klubb.

1.6 Disposition

I kapitel 2 presenterar vi först MMA i syfte att förtydliga för den oinvigde vad sporten innebär. Därefter, i kapitel 3, redogör vi för det breda fält av tidigare forskningsområden och presenterar några artiklar som vi anser vara av relevans för denna uppsats.

I kapitel 4 presenterar vi de teorier som kommer finnas bakom analysen i denna uppsats. Där förklarar vi även vidare vissa begrepp som vi har tagit fasta på.

I kapitel 5 presenterar vi mer noggrant vårt tillvägagångssätt genom hela processen samt redogör för metodval. Kapitlet avslutas även med de etiska överväganden som hafts i åtanke vid skapandet av denna uppsats.

I kapitel 6 presenteras resultatet och analys tillämpas utifrån de teorier och begrepp som presenterades i kapitel 3. Vi gör också jämförelser med tidigare forskning. Resultat och analys varvas och delas upp i olika teman för att förenkla för läsaren.

I kapitel 7 presenterar vi vilka slutsatser vi dragit utifrån den gjorda undersökningen.

I kapitel 8 och 9 presenterar vi en avslutande sammanfattning och slutdiskussion med förslag till fortsatta forskningsämnen.

Kapitel 2. Historisk översikt och presentation av MMA idag

I syfte att underlätta för den oinvidde läsaren börjar vi här med att presentera historisk bakgrund till MMA följt av en kort introduktion kring hur MMA ser ut idag. Detta för att ge läsaren en inblick i vad det innebär att vara en MMA-utövare.

2.1 Mixed Martial Arts – från då till nu

Benämningen MMA är alltså en förkortning av Mixed Martial Arts. Som sport betraktat har den sitt ursprung från den klassiska grekiska eran. Flera hundra år f.Kr. infördes en sport i dåtidens OS, en sport som då kallades ”pankration”. 648 f.Kr. blev pankration en sport för vuxna män där man slogs mot man, så gott som helt utan regler men ändå under sportsliga former (Kölle, 2013). Nästan allt var tillåtet såsom sparkar, slag och diverse grepp, kast och strypningar, till och med att sparka någon i skrevet. Förbjudet var att bitas, peta i ögon och att använda vapen (OC kickboxing 2013).

Kölle (2013) skriver att kamp mellan individer troligtvis har funnits tidigare också, och att det inte går att utesluta att det funnits andra tidigare kampsportsgrenar före just Pankration. Pankration blev hur som helst en omåttligt populär sport fram tills långt senare då den sakteligen dog ut. Ett motstånd var bland annat den romerske kejsaren Theodosius den förste som förbjöd både de olympiska spelen så väl som gladiatorspelen då han ansåg att dessa var kvarlevor från en hednisk kultur och religion.

Vidare beskriver Kölle (2013) hur olika kampsporter har funnits på olika platser i världen genom tiderna. Pankrationens död innebar inte slutet på kamp man och man emellan, istället utvecklades mängder av olika kampstilar.

1920 kom en sport kallad Vale Tudo till USA, vilket blev föregångaren till vad som i dag utvecklats till Mixed Martial Arts. Mest känt idag är förmodligen den amerikanska MMA-organisationen Ultimate Fighting Championship, UFC, som grundades i början av 1990-talet och som sedan dess har arrangerat nästan 200 MMA-galor (Mixed Martial Arts, 2013).

Reglerna för moderna MMA-tävlingar har förändrats avsevärt sedan början av Vale Tudo och tidiga UFC. Ännu större är skillnaden mellan dagens MMA och den historiska sporten pankration. Det ursprungliga, minimalistiska regelsystemet har med tiden kommit att ändras och utökas allt eftersom sporten vuxit och sökt bli erkänd som en legitim och säker sport för sina utövare (OC kickboxing, 2013).

2.2 Att träna och tävla Mixed Martial Arts

Mixed Martial Arts är nu för tiden en sport som skall kombinera de flesta andra kampsporterna och ge utövaren en så stor frihet som möjligt och med få regler att förhålla sig till. Där finns helt enkelt så få tekniska begränsningar som möjligt, samtidigt som deltagarna skall skyddas från allvarliga skador. Träningen har en grund i både västerländska och österländska traditionella kampsporter och präglas därför även denna av ödmjukhet, respekt och så kallat fair play (Svenska MMA-förbundet, 2013).

MMA är en så kallad ”full contact” kampsportsgren som tillåter användning av både slag, sparkar och grappling/brottnings-tekniker, både stående och på marken (Kölle, 2013). En MMA-utövare är sedermera en person som tränas i att lära sig använda de mest lämpliga teknikerna beroende av vilken situation personen befinner sig i under kampen. Det finns snudd på oändliga möjligheter av kombinationer och utövaren måste hela tiden reflektera över vad som sker för att nästan instinktivt kunna ge ett svar på det motståndaren gör (Spencer, 2009). Utövaren måste alltså behärska mängder av olika tekniker samtidigt som styrka och kondition måste vara i topp. Ut över detta tränar man för att hålla toppform inom snabbhet, uthållighet, smidighet, balans, koordination och flexibilitet. Dessutom, under hela sin träning och eventuell tävling, måste MMA-utövaren även lära sig att undanröja tvivel och rädslor inom sig själv (Breakingmuscle, 2013). Kölle (2013) beskriver träningen som allsidig och komplett, just av den nämnda anledningen. En utövare, man som kvinna, tränar hela sin kropp så väl som psyke.

Många tränar idag MMA för motionens och den roliga träningens skull, men det finns också många professionella utövare. En proffsutövare tränar många gånger 12-15 pass i veckan för att gå match 2-4 gånger per år. Uppladdningarna inför match är långa, och utöver alla de fysiska egenskaperna krävs även mod, viljestyrka, mental uthållighet och kanske framför allt motivation (Kölle, 2013).

2.3 Sammanfattning

Historiskt sett kan man se att kampsporter liknande dagens Mixed Martial Arts har funnits långt tillbaka i tiden, dock under andra namn så som pankration och vale tudo. Grundprincipen har till stor del varit densamma, men förutsättningarna har varierat beroende på tidsepok. Idag är MMA en sport som vunnit stor mark de senaste åren och där den mest kända organisationen är Ultimate Fighting Championship, UFC. De stora galorna har troligtvis hjälpt till med spridning av sporten och föranlett större acceptans bland allmänheten samt större förståelse för utövarna. Sporten har växt explosionsartat och innehar idag många motionärer så väl som professionella utövare.

Kapitel 3. Tidigare forskning

I detta kapitel kommer vi att först presentera hur vi har sökt och funnit litteratur, en process som pågått både före, under tiden och efter de kvalitativa intervjuerna. Vidare presenterar vi den tidigare forskning som vi funnit relevant för vårt arbete. Det finns generellt sett ganska lite vetenskapliga studier kring kampsport kombinerat med ämnen som är aktuella inom fältet för socialt arbete, då många studier fokuserar på den fysiska träningen. Kring MMA har vi endast funnit några få studier, och än färre har varit aktuella för vårt ämnesval. Därför valde vi att även sträcka oss utanför just Mixed Martial Arts och letade efter studier kring närliggande områden så som diverse andra kampsporter. Vi har valt bort de studier som endast fokuserat på idrotten och den fysiska träningen, då vår fokus ligger inom identitet och sportens inverkan på utövarens liv. Det var även svårt att finna studier kring unga vuxna samt vuxna män, då de flesta studierna är på barn och ungdomar. Vi har valt att ta med några av dessa ändå, då vi ser att dessa kan vara av relevans i analyserandet av vårt eget material.

De studier som rör MMA direkt är Dale C. Spencers artikel "Habit(us), body techniques and Body Callusing", Raul Sanchez "Decivilizing, civilizing or informalizing?" samt "Bilder från det frivilliga våldets arenor", skriven av Max Liljefors. Dessa tre studier tar upp tankar kring hur MMA påverkar en persons handlingsmönster, varför sporten har mött motstånd men ökat i popularitet och hur MMA präglar det moderna samhället.

Vidare har vi tagit med två studier som inte tar upp MMA specifikt utan mer traditionella kampsporter. Dessa är "Martial Arts and socially vulnerable youth" av Theeboom, De Knop och Wylleman samt "Effects of participation in martial arts anti bullying program". Dessa berör äldre barn samt ungdomar, och pekar på hur kampsport påverkar människor i den åldern.

Slutligen presenterar vi en av statens offentliga utredningar, Kampsport i fokus, som ger en bild om synen och funktionen av kampsport i Sverige.

3.1 Litteratursökning

I vår jakt på litteratur använde vi oss främst av GUNDA, Libris och Kvinnsam men även internationella databaser samt Googles scholar-funktion. Vi använde följande sökord: Mixed Martial Arts, MMA, boxing, boxning, martial art, muay thai, identitet, identity, samt maskulinitet och masculinity.

Vidare har vi även letat i referenslistorna på artiklar och uppsatser som vi funnit men som i sig inte känns väsentliga för oss att ta med då dessa inte berört MMA eller identitetsutveckling på något vis. Först var det svårt att hitta något av intresse, men genom att bredda till att ta med andra kampsporter i sökningen än bara Mixed Martial Arts så gick vi från att ha nästan ingenting till att ha en uppsjö studier att välja mellan. Vi har bland dessa valt ut de som varit mest relevanta för vår egen studie.

3.2 "Habit(us), body techniques and Body Callusing"

Dale C. Spencer har skrivit artikeln "Habit(us), body techniques and Body Callusing" som publicerats i tidningen *Body & Society*. I artikeln fokuserar Spencer (2009) på vad han kallar för reflexiva kroppstekniker för att skapa en kropp som tål att både åsamka och utstå smärta.

Spencer tittar på just detta, hur MMA-utövaren använder kroppen och härdar den för att kunna utöva MMA.

Spencer (2009) själv började träna MMA och därefter började han arbeta på sin etnografiska studie. Han har gjort 45 intervjuer med 43 män och 2 kvinnor i Canada och Florida, USA. Informanterna har gått minst en professionell MMA-match eller var under förberedelse för en. Med hjälp av dessa intervjuer tittar Spencer på hur MMA påverkar en persons habitus, alltså ett slags inlärd handlingsmönster hos en individ. Han menar att man inom MMA lär in mängder av olika tekniker och sedan upprepar dessa i all oändlighet, och att dessa slutligen blir en del av habitus hos personen. Genom att märka hur något fungerar bättre än något annat kan den reflexiva individen välja att träna in detta, samt hela tiden utvecklas. Han menar vidare att en MMA-utövare tvingas härda sin kropp och på så sätt formar ett vapen som skall uthärda smärta, och att detta dras till sin spets inom just MMA. Spencer (2009) vill peka på de avsiktliga och oavsiktliga processer som gör att utövaren kan göra just detta. Vidare beskriver han hur allt i MMA har ett syfte, och hur man övar kombinationer av exempelvis slag för att kroppen skall lära sig dem, något som i början kan vara förvirrande och utan syfte. Men i en matchsituation har man inte tid att tänka, då måste det vara så pass inövat att det går på automatik och därmed som en del i ens habitus.

Vidare beskriver Spencer (2009) också hur kunskap och förkroppsligande av tekniker inte bara förflyttas från instruktörer till elever, utan även elever emellan. Alla har något att komma med, alla har en individuell kropp och alla kan lära varandra något – vare sig man är nybörjare eller har tränat i 10 år. Därför sker även utbytesträning med andra klubbar, både inom landet och över hela världen.

I artikeln tar Spencer (2009) även upp vikten av att inneha förmågan att plocka ut det som är mest effektivt ur olika kampsporter snarare än att hävda att en enda stil är den bästa. Det är bredden som räknas. I traditionell kampsport tränar man in vissa mönster och försöker göra dessa på bästa sätt, ofta mot något statiskt, och man tränar förhållandevis sällan sparring. Det är tämligen strikt och mer som ett stängt system. MMA i sin tur består även det till stor del av teknikträning, men detta anpassat till den man möter. En stor del handlar om sparring och att lösa situationen som den är för stunden. En av Spencers informanter beskriver det som kaotiskt, inte förutsägbart, och öppet, inte stängt. Informanterna beskriver även några kända professionella utövare och pekar på att det inte är hur en ”fighter” ser ut som spelar roll, det handlar om teknik, hjärta och mental förmåga. Framför allt handlar det om prestation, inte om hur kroppen ser ut.

Spencer (2009) menar att något som han kallar för Reflexive Body Techniques, RBT, är en del av en process där delar av vårt själv skapas. Med detta menar han förmågan att hela tiden reflektera över vilka tekniker som individen saknar och skulle behöva samt att då träna in dessa. Efter exempelvis en match kan utövaren inse att något moment saknas, kanske något så enkelt som kondition. Personen kommer då ta till även detta moment i sin träning, vilket författaren menar är ytterligare en RBT. Angående sammanvävning av utövarens träning och identitet så pekar Spencer även ut det faktum att utövarna efter en tids träning ofta får sår, blåtitor, blåmärken, så kallade ”blomkålsöron” (broskbildning i öronen) och andra fysiska märken. I takt med att sporten fått ökat intresse från andra än själva utövarna har fler och fler kommit att tyda dessa tecken och identifierar bäraren som just MMA-utövare.

Genom att träna och upprepa tekniker om och om igen blir dessa alltså en del av kroppen, och där med även en del av utövarens identitet. Detta i sin tur leder till att man definieras både av sig själv, andra inom MMA och utanför MMA som bärare av en särskild identitet.

3.3 ”Decivilizing, civilizing or informalizing?”

Raúl Sánchez García och Dominic Malcolm har skrivit artikeln ”Decivilizing, civilizing or informalizing” som publicerades 2010. Artikeln bemöter påståenden om att MMA växer explosionsartat på grund av en avciviliserande och/eller en avsportifierad process. Istället hävdar författarna att MMA’s ökning snarare beror på en ”informalization” och på utövarens jakt efter spänning (quest for excitement). Mer specifikt menar författarna att intresseökningen snarare är en konsekvens av professionalismens övertag över amatörismen.

Författarna till artikeln har analyserat böcker skrivna av – eller om – MMA-fighters samt studerat hemsidor och dagböcker kring kampsport.

I artikeln beskriver författarna dödsstatistik inom MMA jämfört med andra sporter och pekar där på att den moralpanik som ibland kretsar kring MMA snarare är baserad på påhittade upplevelser snarare än faktiska siffror. Sedan 1993 så har det skett tre officiella dödsfall som följd av MMA-utövning och då inkluderas både tävling och träning. De menar också att i takt med att MMA-utövandet och tävlandet har ökat så ökar även exempelvis sponsorer och TV-sända inslag och tävlingar, artiklar och reportage i tidningar m.m. Detta hävdar García och Malcolm (2010) är ett tecken på MMA’s flytt från en socialt marginell sport till relativt säker och växande, modern och accepterad sport.

Artikeln hävdar att trots allmängiltiga och offentliga skildringar om motsatsen så präglas sporten av stor självbehärsknning kring våld. Sporten har dock pendlat mellan mer eller mindre våldsamma former och har ofta haft grupper av människor som har ifrågasatt definitionen av socialt acceptabelt våld. I likhet med Spencers (2009) artikel argumenterar man även här för att MMA fighters uppvisar en habitus som kännetecknas av betydande självreglering. Det förefaller därför som våldet i MMA har överdrivits i det offentliga samtalet. García och Malcolm (2010) menar att statistik kring att MMA skulle leda till mer våld i samhället saknas, och att MMA-utövaren tvärt om utövar sin kamp under stor kontroll.

3.4 ”Bilder från det frivilliga våldets arenor”

”Bilder från det frivilliga våldets arenor” är ett kapitel skrivet av Max Liljefors, professor vid Lunds Universitet, taget ur boken *Våld, representation och verklighet* från år 2006. Liljefors beskriver här att nya kampsporter har vuxit fram de senaste åren och präglas nu främst av att det ska vara så verkligt som möjligt. Det skall alltså vara en så autentisk simulering som möjligt av en verklig kamp. Han menar att människor idag vill ha det ”as real as it gets”, och att bland annat MMA har ett kulturellt framvuxet innehåll. MMA beskrivs som en väldigt mångfacetterad och komplex sport som ideligen är i förändring.

Liljefors (2006) beskriver även han hur MMA har vuxit sig stort och vunnit mark, bland annat med UFC’s tv-sända galor. Många utövare har olika bakgrunder, och denna frihet anser Liljefors har bidragit till att MMA har kommit att bli så populär. Även realismen i MMA anser författaren lockar både utövare, besökare och tv-tittare. Det är fritt men samtidigt inte oreglerat. Det finns även ett stort säkerhetstänk med handskar, tandskydd, begränsad matchtid och mjuk matta för att förhindra fallskador.

Vidare diskuteras även maskulinitet. Genom genusforskningens framväxt de senaste åren så har diskussioner förts kring kampsport och den allmänna stereotypa bild som finns bland fysiska kontaktsporter. Att män och manlighet förknippas med egenskaper så som styrka, mod hårdförhet, offervilja och aggressivitet. Med MMA och andra kampsporters ökande popularitet har den bilden knappast förändrats. Kvinnliga utövare finns, men män är fortfarande i majoritet. Författaren uttrycker sig kritiskt till de generaliseringar som finns kring utövande av kampsporter samt synen på maskulinitet. Han menar att det finns ett brett fält av variation hos utövare och att det inte är korrekt eller ens rättvis att göra generaliseringar. Med det sagt så menar han också att det existerar en generell koppling mellan en del kriterier och bilden av maskulinitet. En MMA-match kan producera ett ideal av mod och ära som kännetecknar det moderna mansidealet, två män som i en regelstyrd strid inför vittnen visar just detta (Liljefors, 2006).

3.5 “Martial Arts and socially vulnerable youth”

I ”Martial Arts and Socially Vulnerable Youth” tittade författarna Theeboom, De Knop och Wylleman (2008) på traditionella kampsporters funktion för socialt missgynnade ungdomar i Belgien. Man intresserar sig för sportens inverkan på socialt sårbara ungdomar, och pekar på att det är främst två typer av sport som då är populära. Dels vad de kallar för arbetarklass-sporter så som basket och fotboll, dels sporter som kräver mycket god fysik så som kampsporter och styrketräning. Författarna intervjuade personer från 12 olika instanser som använde kampsport i arbetet med socialt utsatta ungdomar.

I resultatet syns att ungdomarna sökte efter välmeriterade och erfarna tränare, och de med utländsk bakgrund föredrog många gånger tränare med annan bakgrund än belgisk. Personalen i sin tur rapporterade att träningen gav ungdomarna en positiv självbild, bättre självförtroende och god disciplin. De ansåg sig inte se effekterna som särskilt annorlunda från deltagandet i andra sporter och menar att de flesta sporter innebär att vara delaktig i en gemenskap, att följa regler och andra saker som bidrar till struktur. Att man använde sig av just kampsport sades främst handla om möjligheten att få ungdomarna att stanna i projekten då de gillar dessa sporter, kombinerat med att ledarnas eget intresse låg där i. Samtliga informanter i studien pekade på vikten av att vara en god ledare och hur detta påverkar deras arbete. Man menar att det givetvis är viktigt att vara duktig på den stil man tränar, men att det är lika viktigt att vara en god vän, att vara lyhörd och ha tålmod, kunna få respekt och att vara villig att lyssna på ungdomarna. Man har tydliga regler där man t.ex. måste komma i tid, göra sitt bästa och inte får slåss på fritiden. Häften av studiens informanter berättar också hur de inte bara är tränare utan också finns där för ungdomen utanför träningstiden. Att träningen är ett medel för att nå ungdomen och kunna finnas där vid exempelvis problem i skolan eller hemma.

Författarna noterar att det i initiativen främst användes kampsporter som av samhället inte sågs som lika populära, så som capoeira, kickboxning m.m. istället för de av samhället mer accepterade sporterna som karate och judo. Författarna diskuterar även huruvida antaganden i redan existerande litteratur är så höga att de sociopsykologiska effekterna är svåra att mäta vad gäller kampsportens faktiska betydelse, och man ställer sig frågan om värdet av kampsporterna är överskattade. Vidare diskuterar man att tränarna har avgörande betydelse för huruvida ungdomarna både börjar och stannar i programmet, och därmed pekar de på vikten av att ha goda tränare och förebilder för att denna typ av projekt skall vara framgångsrika.

En slutsats blir här att användandet av kampsport i arbetet med ungdomar är effektivt då sporterna i sig attraherar ungdomarna, kombinerat med ledare som når ut till ungdomarna och blir positiva förebilder.

3.6 “Effects of participation in martial arts anti bullying program”

Twemlow et al. (2008) publicerade en studie som utvärderade vad som kallades för Gentle Warrior Program. Gentle Warrior Program var en insats baserad på traditionell kampsport i syfte att minska aggressiva beteenden hos barn. Urvalet bestod av 254 barn i årskurs 3, 4 och 5. Barnen gick i en skola där våld var vanligt förekommande, varför man sökte en lösning på problemet.

I resultatet visas att pojkar som deltog i Gentle Warrior-programmet även rapporterades ha en lägre frekvens av aggressivt beteende jämfört med pojkar som inte deltog eller deltog i mindre utsträckning i programmet. Man fann även att de som deltog i högre utsträckning hjälpte andra barn som var utsatta för mobbning. Hos flickor fann man inga signifikanta resultat.

Studien rapporterar även att eleverna som deltog fick en ökad förmåga att sätta sig in i en utsatt situation och att deras empatiska sidor utvecklades. Eleverna angav även själva att de upplevde en tydlig positiv förändring hos sig själva, sett över tid och efter att de började inom Gentle Warrior-programmet. De fick ökad självkänsla och ökat självförtroende.

Författarna av artikeln menar att resultatet ger preliminärt stöd för användning av kampsportsbaserade insatser för att åtgärda strukturella problem med mobbning, detta genom att eleverna lär sig empati, självbehärskning och fredliga strategier för att kunna lösa konflikter.

3.7 Kampidrott i fokus

Kampidrott i fokus (SOU 2003:24) är en av statens offentliga utredningar. 2001 beslutade regeringen att det skulle ske en förutsättningslös analys av kampsportsvärlden och diverse frågor som uppkommit kring professionell boxning, varpå en grupp personer sattes samman. Denna grupp bestod av en rad sakkunniga så som bland annat Martin Ingvar, professor i kognitiv neurofysiologi, Björn Rosengren som var ordförande i Svenska Boxningsförbundet, Lena Thuresson, poliskommissarie och dåvarande ordföranden i Shooters (en slags kampsportsklubb), August Wallén. I mars 2003 stod utredningen klar.

En stor del av Kampidrott i fokus är neutrala beskrivningar av en mängd sporter som faller in under benämningen kampsport. Där presenteras verksamheter, regler, skaderisker m.m. Stor fokus läggs på ungdomar, hur man inom sporterna samverkar kring dessa, och utredningen har många gånger renodlad boxning som någon slags utgångspunkt. Mixed Martial Arts var tämligen nytt på den tiden varför det inte står något om denna, däremot presenteras några kortare stycken om UFC och om vale tudo. Vad som är intressant och relevant för denna uppsats är dock delen om kampsporters roll i det svenska samhället.

I inledningen på kapitlet ”Kampidrotternas roll i svenska samhället” förklaras att direktiven till utredningen även omfattade kampsporters sociala funktion och att man ansåg att sporternas funktion och möjlighet att bidra till anpassning och integration i samhället var en viktig fråga. Författaren konstaterar även att någon större vetenskaplig studie inte tidigare hade gjorts, varken om kampsporters sociala roll eller om möjligheten att påverka integration,

minska brottslighet m.m. Författaren har dock tagit del av artiklar och rapporter där ämnet har berörts.

I kapitlet presenteras sedan olika anledningar till varför människor väljer att träna en kampsport och vem utövaren kan vara. Man beskriver också integration och kampsporternas roll hos personer med sociala problem. Författaren beskriver anledningarna som många och varierande, och att kampinslaget givetvis har en roll. Samtidigt är det få som faktiskt tävlar och majoriteten tycks träna främst för motionen och den egna utvecklingens skull. Den gradering som förekommer inom många av kampsporterna där utövaren vid ett slags uppvisningstillfälle får bevisa sina kunskaper i olika tekniker underlättar förmodligen också känslan av att utvecklas, utan att för den skull behöva tävla. Vidare beskriver författaren att kampsporter eller drag av dessa ofta förekommer i filmer, som ett slags bevis att detta är ”tufft”, och att detta antagligen kan locka vissa att börja. Man menar dock att detta sällan är huvudskälet till att människor utövar just kampsporter och att de som enbart är där för att det är tufft inte stannar då det krävs stor disciplin och är mycket regelstyrt.

I studien presenteras en stor variation bland utövarna i form av ålder, kön, etnicitet och religion. Många av klubbarna som utredningen har varit i kontakt med understryker betydelsen av att alla är välkomna, oavsett bakgrund. Det framkom även att många ser kampsporter som ”invandraridrotter” och författaren instämmer med en studie som redan 1982 skrev att invandrare många gånger har ett stort intresse för kampsporter då de kommer från länder där sporterna har hög status just som sport. Vissa grenar och klubbar har en övervikt av deltagare från områden där många har invandrarbakgrund, och boxning har ibland använts som medel för att just främja integration. Ett exempel är en grupp högstadieungdomar från både innerstaden och olika förorter som under läsåret 2000-2001 ingick i ett projekt på boxningsklubbar. Man tränade boxning och fick föreläsningar kring ämnen som etik och jämställdhet. Resultatet blev att ungdomarna hade större intresse att hålla sig i form samtidigt som deras attityder mot människor från andra områden och med annan etnisk bakgrund ändrades till det positiva.

Vad gäller kampsporters roll för personer med sociala problem så beskriver författaren en mängd svar där ledare beskriver sina sporter som innehavande en fostrande roll i förhållande till ungdomar och andra utövare. Sporterna kräver ofta hög självdisciplin och är mycket regelstyrda, något som ses som positivt. Kritiker menar att man ”lär folk att slåss” men författaren menar att ungdomar eller vuxna som har våldsproblematik förmodligen redan kan detta, och att det idag knappast är särskilt effektivt eller ens relevant med kunskaper i exempelvis boxning om man hamnar i ett gatuslagsmål.

Angående kampsporter och brottsbenägenhet så förekommer det i media inslag där man gärna kopplar ihop exempelvis ett inträffat misshandelsfall med kampsporter. Författaren menar dock att detta samband ännu inte kunnat styrkas. En person som bestämmer sig för att exempelvis sparka ner någon kan sannolikt göra detta oavsett, och det krävs ingen kunskap i kampsporter för att lyckas åsamka en annan person svåra skador. Det finns dessutom ett stort antal filmer som innefattar våld utan att förklara effekterna och allvaret.

Sammanfattningsvis så har kampsporter visat sig effektivt att fånga upp ungdomar som annars inte skulle utöva någon idrott. Författaren menar att vuxenvärlden inte kan styra vilka sporter ungdomarna engagerar sig i utan istället bör nå dessa där de själva väljer att faktiskt engagera sig. Man har också kunnat använda sig av kampsporter för att nå unga där skola och andra insatser har haft problem. Ledarnas roll är otroligt viktig och formar utövarna.

3.8 Sammanfattning av tidigare forskning

Den tidigare forskning som vi funnit och sammanställt visar att kampsport, inkluderat MMA, över lag och i stort sett uteslutande har en positiv inverkan på utövarens liv. Där redovisas främst positiva följder av utövandet av MMA specifikt så väl som kampsport generellt. De artiklar vi funnit kring kampsporter har stor fokus på ungdomar, och sporternas inverkan på dessa. Studierna som tar upp MMA har haft äldre informanter samt även diskuterat mer djupgående kring hur MMA blir en del av utövarnas identitet.

Det har undersökts relativt lite när det gäller just Mixed Martial Arts, men det som vi funnit visar att den fysiska träningen påverkar utövarnas kropp och identitet.

Kapitel 4. Teori

Redan då vi formade vår frågeställning men också då vi letade efter för oss relevant forskning kring detta ämne kom vi att hela tiden falla in på begreppet identitet. Vi har därför valt att i vår analys utgå ifrån teorier kring identitetsskapande och skapande av individers upplevda verklighet. När vi sedan höll våra intervjuer och hörde vad informanterna hade att säga så dök ytterligare tankar upp, särskilt kring det samhälle vi lever i idag.

I detta avsnitt har vi valt att presentera teorier kring dessa lite närmre, för att sedan använda i vår analys av vårt eget insamlade material. Vi börjar med teorier och tankar kring individens identitetsskapande, sedan går vi vidare till teorier kring individer som en del av en grupp och slutligen teorier om det samhälle som individer idag befinner sig i.

4.1. Identitet och självidentitet

Begreppet identitet har sitt ursprung i det latinska ordet "idem", vilket betyder "den samma" (Borgström & Goldstein-Kayaga 2006). Johansson (1999) beskriver hur ordet från början hade en enklare betydelse av att styrka att man är den man utger sig för att vara, men att detta förhållandevis enkla begrepp kommit att förändras i takt med samhället. I vår tid är det svårt att för omgivningen berätta vem man själv är, varför begreppet identitet också kommit att bli mer komplicerat att definiera och avgränsa. Idag talar man oftast om identitet som ett identitetsskapande, alltså en process, snarare än att det definierar en position där en individ befinner sig och kommer fortsätta vara. Han beskriver vidare hur det i dagens samhälle snarast handlar om ett livsprojekt, där identiteten ibland tillfälligt förankras i vissa roller eller positioner, men där detta är föränderligt över tid (Ibid.).

Hur man vill tolka begreppet identitet och vilken betydelse det där med får beror på inom vilket vetenskapligt område begreppet används och vilken empiri som används (Borgström & Goldstein-Kayaga, 2006). Giddens (2005) beskriver exempelvis hur identitet kan definieras som de utmärkande drag som hör till en viss individ, eller delas av alla medlemmar av en särskild social kategori eller grupp. Att vara en människa innebär att praktiskt taget hela tiden veta både vad man gör och varför man gör det.

Goffman (2011) beskriver en slags psykologisk identitet som avser självbilden, alltså en persons bild av sig själv, dennes självkänsla, självförtroende och individualitet. En persons identitet definieras som totaliteten av ens självbild. Det innefattar hur man tolkar sig själv så som man varit tidigare, så väl som den man strävar efter att vara i framtiden (Ibid.).

Borgström & Goldstein-Kayaga (2006) beskriver hur begreppet identitet kan uppstå genom inläring av sociala roller och personlig erfarenhet. Identitet är enligt dessa en process där en person förhandlar med samhället när det kommer till innebörden av hans eller hennes identitet. Identitetsskapande är alltså en dynamisk process för att tolka och förstå samhället som vi lever i. Att ha insikt om sig själv och sin identitet är en viktig källa för att få större mening i livet och förståelse om sin egen tillvaro (Ibid.).

4.2 Kroppen som identitet

Stier (2003) beskriver hur en individs identitetsupplevelse i grunden utgår från kroppen och den egna kroppsuppfattningen. Han menar här den föreställning vi har om gränserna hos den egna kroppen, dess utseende och dess värde. Kroppen blir en slags symbol för vår identitet, vi är vår kropp och vi kopplar oss samman med den samtidigt som den ligger till grund för den bild andra har av oss. Hudfärg, hårfärg och kroppsbyggnad särskiljer oss ifrån varandra, och särskilt vårt ansikte är helt unikt och fyllt med innebörder (Ibid.).

Giddens (2005) skriver även han hur självet är kroppsligt. Kroppslig kontroll är exempelvis mycket viktigt för att kunna uttrycka det vi inte uttrycker i ord, och rutinerad kroppskontroll är avgörande i vardagliga interaktionssituationer. Varje aktivitet som vi idag gör med lätthet har vi någon gång tränat in med tydlig kraftansträngning; att gå, att ta på oss kläder, att knyta skor har någon gång varit svårt för oss. Att kunna uppträda lugnt och säkert, som en kompetent människa, förutsätter lång erfarenhet av konfrontationer både med de hot och de möjligheter som en situation kan erbjuda. Vi har alltså under tid tränats i de färdigheter vi har och använder per automatik idag vilket lett till att dessa är en del av vår identitet (Ibid.).

4.3 Att uppträda på livets arenor

Thomas Johansson (2002) beskriver hur varje social roll som en individ har innebär en uppsättning av rättigheter, skyldigheter, förväntningar, normer och beteenden för denne att möta och uppfylla. Detta kallas ofta rollteori, vilken är baserad på observationen att människor beter sig på ett förutsägbart sätt och att en individs beteende är kontextspecifika, det vill säga baserat på social ställning och en rad andra faktorer. En roll kan definieras som en social position, beteende i samband med en social ställning eller ett annat typiskt beteende (ibid.).

Johansson (2003) beskriver vidare hur man inom rollteorin anser att människor ofta intar flera olika roller, baserat på den kontext personen för tillfället befinner sig i. Amartya Sen (2006) beskriver hur en och samma person exempelvis kan vara brittisk medborgare, komma från Malaysia, vara börsmäklare, köttätare, astmatiker, kroppsbyggare, fågelskådare och tro på Gud, och då tvingas välja vilket av detta som är relevant för stunden. Johansson (2003) beskriver även hur man enligt rollteorin kan anta att en person intar en roll, och därmed med en viss identitet, beroende på vilket sammanhang personen befinner sig i. Dessa integreras i en mer övergripande självuppfattning.

Med en roll menas inom rollteorin en uppsättning normer, regler och värden som begränsar och formar den enskilda individens handlingsutrymme. Rollen kommer att utgöra en slags ram för individen att agera inom, men där innanför finns stort utrymme för initiativ och kreativitet. Det är därmed inte helt statiskt att inta en roll (Johansson, 2003). Att lämna en roll kan ses som en lika stor process som att skapa och inta en ny roll. Huruvida en person lämnar en roll påverkas av flera faktorer, exempelvis hur stor betydelse rollen har för individens identitet, eventuella möjligheter att ångra sig och den rollens sociala prägel (ibid.).

Goffman (2011) beskriver hur individer i allmänhet kan hantera många roller vars normer och regler fungerar som ritningar för att styra personens beteende. Olika roller anger vilka olika mål som bör eftersträvas, vilka uppgifter som ses som relevanta och vilka föreställningar som krävs i ett visst scenario eller i en viss situation. Rollerna som en person intar kommer komma

att påverka dennes beteende och beslut, men personen kan även ändra sina föreställningar och attityder för att passa in i en viss roll (ibid.).

Våra rollframträdanden sker på olika sociala arenor där människor presenterar sig för varandra utifrån olika valda masker och roller. Att inta roller och anpassa vilka roller man väljer beroende på i vilken kontext man befinner sig kan närmast liknas vid att uppträda på en scen (Stier, 2003).

4.4 Socialkonstruktionism

Stier (2003) beskriver socialkonstruktionism som innehållandes en mängd olika perspektiv. Den gemensamma nämnaren är en utgångspunkt baserad på att vår sociala och psykologiska verklighet inte existerar på förhand. Istället konstrueras den aktivt av oss människor. Identitet enligt socialkonstruktionism innebär att identitet helt och hållet är sociala konstruktioner, och att även de mer individuella och personliga delarna är influerade av det sociala. Individens självuppfattning anses ständigt vara i påverkan av andra (Ibid.). Ett av socialkonstruktionismens viktigaste element är antagandet att människan rationaliserar sina erfarenheter genom att skapa en modell av den sociala världen och hur den fungerar (Hacking, 2004).

Ett stort fokus i socialkonstruktionismen är att avslöja de sätt vilka individer och grupper deltar i byggandet av varandras och sin egen upplevda sociala verklighet. Det handlar om att titta på hur sociala fenomen skapas, institutionaliseras, blir kända och görs till tradition av människor (Hacking, 2004).

Burr (2003) beskriver hur man genom interaktion med andra människor skapar och producerar vår egen sociala verklighet. Man tror på individuella tolkningar av denna verklighet och genom sociala processer skapas och upprätthålls kunskap. Vår förståelse av de fenomen vi betraktar är både kulturellt och historiskt relaterade, och genom interaktion mellan oss människor konstruerar vi nya sociala mönster, och tankar kring vad som är rätt och fel (Ibid.).

4.5 Det senmoderna samhället

Dagens samhälle skiljer sig radikalt från alla andra historiska eror genom tiderna. Samhället idag är långt mer komplext, snabbt föränderligt, specialiserat, svårbegripligt och oöverblickbart (Stier, 2003). Giddens (2005) beskriver hur han kallar detta för *högmodernitet* eller *senmodernitet*, alltså den nutida världen. Inom det senmoderna samhället måste självet hos en individ skapas reflexivt. Där finns ständigt nya frågeställningar och val, vilket gör denna process mycket komplicerad. Uppgiften att konstant reflektera kring det egna självet bringar lätt kaos då valmöjligheterna plötsligt är oändliga, men hjälpen om vad som vore bästa valet är liten. Giddens (2005) beskriver vidare kontrasten mellan samhället då och nu. Han menar att förändringar i en persons liv alltid har krävt en slags psykisk omorganisering, men i tidigare epoker har den kollektiva nivån förblivit mer eller mindre oförändrad genom generationer, liksom en ram runt en individs liv. I det senmoderna samhället där emot måste förändringar hela tiden utforskas och konstrueras som en del av en reflexiv process. Individen tvingas själv koppla ihop social och personlig förändring (Ibid.).

Där det tidigare har funnits en mer eller mindre tydligt utstakad väg för varje individ finns idag ett oändligt nätverk av vägar, där varje vägval leder till mängder av ytterligare val. Detta

kallas för *avtraditionalisering*. Samhället är helt enkelt mindre traditionsstyrd och det är inte längre självklart att gå i tidigare generationers fotspår när det gäller exempelvis yrke eller bostadsort. Detta leder i sin tur till högre krav på varje enskild individ att själva ansvara för egenutveckling och livsval, i det kaos av valmöjligheter som nu finns (Stier, 2003).

4.6 Social Stigma

En följd av den avtraditionalisering som skett och den reflexivitet som krävs är alla de normer och regler som skapas i samhället. MMA omges idag fortfarande av väldigt många förutfattade åsikter kring sporten, och utövarna tycks ses som utstickare ifrån de normer som anses värdefulla. Exempel på fördomar kan vara att de som utövar MMA är kriminella, att MMA-fans och utövare gillar att ”slåss på stan” och att de som tävlar i MMA är utbildade och utan moral (Kölle, 2013). Socialt stigma känns därför mycket aktuell att ta upp för att beskriva hur omgivningen kan reagera på någon som inte tillhör normen.

Teorierna kring socialt stigma, eller *stigmatisering*, har en utgångspunkt i just detta. Att det i ett visst samhälle finns tillhörande normer skapade i det dagliga samspelet människor emellan. Dessa normer visar vilka identiteter som är acceptabla, och när man tittar på just stigma handlar det om hur människor förhåller sig till dessa normer (Johansson, 1996)

Goffman (2011) beskriver socialt stigma som en form av ogillande eller missnöje mot en person eller grupp på grund av en social karaktär som inte tillhör normen, alltså som skiljer denna individ ifrån andra. Goffman (2011) menar vidare att detta innebär ett attribut, beteende eller rykte som socialt misskrediterar individen eller gruppen på ett visst sätt. Det orsakar att en individ klassificeras av andra in i en oönskad, avvisad stereotyp snarare än på ett accepterande sätt in i vad som anses tillhöra normen.

Ett stigma kan även tendera att ”spilla över” på en individs totala identitet och gör att denne av andra identifieras utifrån det stigma denne tilldelats. Det kan exempelvis handla om yttre attribut och ett utseende som gör att andra direkt drar slutsatser om personens inre egenskaper (Stier, 2003). Oftast kämpar en person under socialt stigma för att bli accepterad, men under ett tillräckligt starkt stigma kan detta förbli en omöjlighet. Det kan tillslut då förvandlas till en slags självuppfyllande profetia, där individen börjar anamma identiteten som tillskrivs denne och betar sig så som förväntningarna och fördomarna utifrån beskriver (Stier, 2003).

Kapitel 5. Metod

Vi har i uppsatsen valt att använda oss av en kvalitativ metod. Detta då vi anser det som den mest lämpliga metoden baserat på vårt syfte och vår frågeställning. Vårt syfte är att exemplifiera, beskriva och gå på djupet kring några personers berättelse samt analysera dessa, inte att ha hög generaliserbarhet. Den kvalitativa metoden ger möjlighet till samtal med informanterna, vilket i sin tur leder till en möjlighet att utforska personens tankar och egna reflektioner kring ett visst tema (Kvale & Brinkmann, 2010). Ett problem med kvalitativ metod är dock att svaren är just personliga, och att det inte på något vis är säkert att detta är representativt för andra personer inom samma område (Svenning, 2003). Detta stämmer dock väl överens med vårt syfte, alltså att just exemplifiera.

Larsson, Lilja & Mannheimer (2010) beskriver hur Patton anser att en studie kan bedrivas både induktivt och deduktivt. I den deduktiva delen utgår undersökaren från teorier, vilket i sin tur påverkar både frågor och studiens fokus. I den induktiva delen appliceras teorier först i efterhand. En blandning av de båda beskrivs som en abduktiv strategi (Larsson et al, 2010). Denna abduktiva ansats är vad som föll sig mest naturligt. Detta då vi från början studerade vissa teorier för att sedan skapa en intervjuguide inspirerad av detta. Samtidigt har vi i förväg omöjligt kunnat veta vad informanterna skulle berätta, vilket inneburit att vi under intervjuerna mött en empirisk verklighet som gjort att vi under arbetets gång även tagit till andra teorier än vi från början hade tänkt ut. Här presenterar vi vidare hur vår arbetsgång har sett ut.

5.1 Konstruktion av intervjuguide

Larsson (2010) beskriver en allmän intervjuguide som en av flera olika intervjustrategier att använda vid datainsamling. Den allmänna intervjuguiden innebär enligt Larsson att undersökaren formulerar fram ett antal intressanta frågeområden eller teman, och till varje tema kopplas ett antal öppna underfrågor. Frågorna behöver inte tas i en viss följd, och intervjuguiden kan ses som en slags avbockningslista för intervjuaren att använda i syfte att se så att alla frågor kommer med (Ibid.). Då vi ville att samtalen skulle få flyta fritt under våra intervjuer samtidigt som vi ville vara säkra på att få med alla frågor vid alla tillfällen så valde vi denna metod. Vi använde oss alltså av ett slags temabaserad, semistrukturerad intervjuguide med just teman, underfrågor samt utrymme för andra diskussioner som kunde komma att dyka upp. (Se bilaga 2.)

5.2 Urval

Vi har valt att använda oss av en så kallad snöbollsmetod i vårt sökande efter informanter. Snöbollsurval beskrivs av Larsson (2010) som en urvalsmetod där man erhåller informanter genom en person som känner en annan som känner en annan osv. Vi kontaktade via mail en person vid en MMA-klubb som i sin tur frågade runt bland medlemmarna, dels med hjälp av en skriftlig förfrågan som personen fick av oss och sedan lade ut via ett internt forum på Internet (se bilaga 1) och dels muntliga förfrågningar vid flera träningstillfällen på klubben. Några visade intresse och sade sig fråga runt ytterligare bland sina träningskamrater.

Från börjar var vår tanke att få till 6-8 intervjuer, något som visade sig bli svårt. Vi hade några som anmälde intresse men som sedan var mycket svåra att få tag på eller som avbokade. Varför är endast spekulationer, men vi föreställer oss att där finns en osäkerhet kring att

släppa in utomstående in i kretsen då utövarna inte känner sig säkra på hur vi skulle välja att framställa sporten. Vid flera tillfällen bad vi vår kontakt vid klubben informera medlemmarna om att vi fortfarande sökte informanter, och när vi hade fyra stycken så kände vi oss nöjda med detta. Av dessa fyra kom tre från samma klubb och en fjärde person tränar vid en annan klubb men var bekant med en av de andra informanterna. Eftersom inga av våra frågor fokuserar på deras specifika klubbtilhörighet eller exakt vart de tränar så avgjorde vi att det gick bra att ha informanter från två klubbar, trots att vi tidigare bestämt oss för att endast ha en.

De informanter som var intresserade ombads kontakta oss via mail, varpå vi skickade mer information samt bokade in tid och plats.

5.3 Genomförande

Berg Wikander (2010) beskriver hur intervjumiljön skall inge trygghet, lugn och ro samt att det inte får finnas störande moment som kan ändra sinnesstämningen och därför påverka intervjun och resultatet. Vi funderade mycket på detta och funderade på vilken miljö som skulle vara bäst passande. Först tänkte vi att en lugn plats hos deras klubb hade varit det bästa, då vi i så fall skulle befinna oss i en för dem bekant miljö medan vi själva skulle vara besökare. Detta var dock inte genomförbart då deras träningslokal inte har någon lämplig plats för detta. Vi ville heller inte välja plats åt dem, utan de fick istället välja själva. Samtliga informanter bad om att träffas på något trivsamt café i centrum. Vid första intervjun mötte vi upp informanten i centrala stan och gick tills vi fann ett lämpligt café. Då cafét visade sig vara lugnt och gav möjlighet till att tala ostört fortsatte vi att använda oss av det som plats. Resten av informanterna träffade vi alltså på samma ställe. Intervjuerna varade mellan 90 och 120 minuter och baserades på vår tidigare nämnda semistrukturerade intervjuguide. Vi var noga med att snarast bedriva intervjun som ett samtal, och en av oss drev samtalet vidare medan en satt med och antecknade och höll koll så att alla frågor togs upp och blev besvarade.

5.4 Bearbetning

Efter att vi samlat in och transkriberat våra intervjuer skrev vi ut dessa och försökte finna likheter och skillnader i informanternas utsagor. Vi hade genom vår intervjuguide redan skapat några av de teman vi ville titta närmre på men kände samtidigt att det är av än större vikt att se vilka teman våra informanter gett oss genom sina svar. Genom att använda understrykningspennor av olika färger kunde vi enkelt finna olika teman trots att det under själva intervjuerna ofta vävdes in i varandra. Under processens gång hade vi alltså dels förbestämda teman, det vill säga en deduktiv metod, samtidigt som nya teman formades fram simultant med att vi satte oss in i de svar vi fått och den teori vi läst, alltså en induktiv metod. På det hela taget arbetade vi alltså, som tidigare nämnts, abduktivt. Teman som informanterna särskilt lyfte fram, om än inte medvetet, var ”kamratskap”, ”självkänsla” och ”avtraditionalisering”.

Då vi valt ut de olika teman och svar som kändes tydliga och stämde in på uppsatsens syfte började vi läsa in oss ytterligare en vända på teori och tidigare forskning. På detta sätt växte vår analys, tolkning och vårt resultat fram.

Uppdelningen av arbetet oss författare emellan skedde spontant allt eftersom arbetet fortlöpte. All litteratursökning och liknande har vi gjort tillsammans, men bearbetning av material har delats upp i bitar för att efter hand sedan skickas till den andre som arbetade igenom samma

avsnitt ytterligare. Detta för att säkerställa att båda är insatta i allt som skrivits samt att vi är överens om vad som borde tas upp. Vi har träffats vid intervjutillfällena samt några tillfällen till, men det mesta av arbetet har ändå skett på distans ifrån varandra. Detta har ibland lett till merjobb då exempelvis ändringar försvunnit ”på vägen”, men har samtidigt gjort att vi båda varit delaktiga genom hela processen. En av författarna har sedan bearbetat texten ytterligare för att få en sammanhängande textkvalitet.

5.5 Intervjukvalitet

En intervjus kvalitet är beroende av flera olika omständigheter och förhållanden. Några självklara generella kvalitetskriterier är att man får fram informationsrika, relativt detaljerade samt relevanta beskrivningar av det informanterna säger. Intervjuaren måste följa upp, vidareutveckla och klargöra innebörden av vad som sägs samtidigt som denne tolkar de svar som informanterna uppger (Larsson, Lilja & Mannheimer (2010)). Det man också kräver av kvalitativa forskningsstudier är bland annat att erhålla rika redogörelser och att man där med väljer informanter som kan ge just rika beskrivningar med utförliga och detaljerade berättelser. Krav på undersökaren är också att ge tydliga och korta frågor så att informanterna får möjligheten att ge rika beskrivningar. Man behöver visa öppenhet, lyssna aktivt och hela tiden följa upp så att man tolkar informanten riktigt (Ibid.).

Först och främst valde vi att efterfråga informanter som har tränat en tid, alltså inte nybörjare. Detta i syfte att få tag på informanter som faktiskt kan ge svar på de frågor vi vill besvara. Vi har under alla våra intervjuer varit noga med att ställa tydliga och öppna frågor utplagda för att få utförliga svar. Svaren var betydligt längre än frågeställningarna och med hjälp av en intervjuguide kunde vi fokusera på att lyssna istället för att förbereda nästa fråga. Enligt Larsson, Lilja & Mannheimer (2010) ingår det i intervjuarens uppgift att bland annat lyssna och samtala med informanten och på så sätt göra det möjligt för denne att berätta om sin upplevelsesituation.

Vi har tagit fasta på allt detta, och vår upplevelse är att intervjuerna har varit givande och mycket relevanta. Vid enstaka tillfällen kände vi att vi inte förstod vad intervjupersonen menade, varpå vi bad personen att upprepa, utveckla eller själva upprepade vad som sagts för att få bekräftat att vi förstod rätt. När vi vid transkriberingen av allt material i efterhand lyssnade igenom intervjuerna upptäckte vi att vi även följt upp med följdfrågor på ett enligt oss själva bra sätt (Widerberg, 2002).

Två av våra informanter berättade efter intervjuerna att de upplevt våra frågor som mycket bra, att de gillat att frågorna varit öppna och inte på något vis ledande eller med förutfattade meningar. Detta tolkar vi som ett gott tecken på hög intervjukvalitet.

5.6 Reliabilitet och validitet

En studies pålitlighet avgörs av och kan beskrivas i två termer, *reliabilitet* och *validitet*. Dessa två är avhängigt det metodval man har gjort. Med validitet menas vilken giltighet resultatet har. Reliabilitet å sin sida handlar om undersökningens tillförlitlighet, det vill säga att en annan intervjuare uppnår samma resultat vid annat tillfälle, under förutsättning att man använder samma metoder och frågor (Kvale & Brinkmann, 2009). Validitet mäter alltså giltigheten i studien, att man mäter det man vill mäta, medan reliabiliteten mäter tillförlitligheten. Man bör alltid sträva efter en hög validitet och reliabilitet. I en kvalitativ

studie kan man inte mäta tillförlitligheten i siffror, utan istället samla in och bearbeta data på ett strukturerat och systematiskt vis (Patel & Davidson, 2011).

Reliabilitet

Med reliabilitet så menar man som nämnt att innehållet är tillförlitligt. Man tittar på strukturen, pålitligheten i studien och att mätningarna är korrekt utförda (Kvale & Brinkmann, 2009).

För att få en hög tillförlitlighet har vi varit noggranna med att utförandet av samtliga intervjuer haft samma grund. Detta med hjälp av god struktur i form av teman och förberedda frågeställningar. Vi har velat få till goda samtal präglade av individen som vi har intervjuat, samtidigt som vi sett till att följa samma upplägg i de olika intervjuerna, det vill säga fått med samma frågor.

Vi har varit väl medvetna om det fenomen som kallas ”intervjuareffekt”. Med intervjuareffekt pekar man på att det finns en risk för att intervjuaren genom sin egen närvaro kan påverka svaren som respondenterna anger, samt även att intervjuaren tolkar svaren fel (Kvale & Brinkmann, 2009). För att motverka detta i så hög grad som möjligt har vi varit noggranna med att inte ställa ledande frågor. Vi har även undvikit slutna frågor där svaret är ”ja” eller ”nej”, detta då det inte säger så mycket om hur informanten faktiskt tänker. Vi tror att man hur man än gör påverkar informanten med sin närvaro, men samtliga våra informanter har öppnat sig och verkligen låtit oss ta del av deras tankar. Detta även kring mer privata saker som vi inte uttryckligen frågat efter. Vi tror därför att vi har haft en försvinnande liten negativ påverkan, utan snarare har lyckats få informanterna att känna sig bekväma i situationen. Vidare har vi, som tidigare nämnts, försökt hålla frågorna korta i syfte att lämna utrymme för långa utläggningar och fria diskussioner från informantens sida.

Patel & Davidson (2011) beskriver att en av förutsättningarna för hög reliabilitet är att intervjuaren är tränad på att intervju. Vi har sökt förbereda oss väl, bland annat genom att läsa in frågeställningarna samt provintervju några vänner i syfte att se om någon av frågorna är otydliga. Under de verkliga intervjuernas gång var vi måna om att inte behöva titta på vår intervjuguide konstant utan istället kunna fokusera på samtalet. Om vi missat någon enstaka fråga togs dessa upp på slutet. Detta var ett sätt för oss att reducera intervjuareffekten så gott vi kunde och få intervjuerna till ett samtal med kort input från oss snarare än fråga kontra svar. Vi har låtit informanterna svara mycket fritt på frågorna och sväva iväg i deras svar, detta för att inte missa något som för dem känns väsentligt att berätta. Ibland har vi omformulerat frågorna ifall vi känner att frågan inte har besvarats, samt sammanfattat vad informanten berättat för att säkerställa att vi tolkat det rätt.

För att säkerställa reliabiliteten ytterligare finns i slutet av uppsatsen vår intervjuguide bifogad (se bilaga 2).

Kvale & Brinkmann (2009) beskriver hur en hög reliabilitet uppnås genom att andra forskare kan göra om samma intervju och få samma resultat. Vårt syfte är främst att exemplifiera, inte att presentera allmängiltiga svar. Å andra sidan har vi under arbetets gång sett tendenser till att få förstärkt sådant som vi läst oss till i bland annat den tidigare forskning som vi funnit. Vår fokus ligger dock främst i att presentera våra enskilda informanters tankar, upplevelser och syn på sitt MMA-utövande. Ett mer allmängiltigt resultat behöver troligtvis helt andra metoder och ligger på framtida forskning att utröna.

Validitet

Med validitet avser man att mäta det man verkligen har tänkt mäta och syftet är att avgöra den totala giltigheten på undersökningen. Resultatet skall ha relevans i förhållande till arbetets syfte och frågeställningar. Forskar man inom ett specifikt område så utvärderas validiteten just i relation till detta, alltså hur relevant resultatet är för uppsatsens syfte och frågeställning (Kvale & Brinkmann, 2009). Validiteten i en forskningsrapport avgörs av hur troget den återger vad som skedde under intervjuerna och studiens gång (Gillham, 2008).

Inom kvalitativa undersökningar stärks graden på validiteten av graden av informationsrika beskrivningar samt författarens förmåga att analysera sin insamlade data. Frågorna som man använder sig av måste vara utformade så att det mäter eller fångar in det som man har till syfte att undersöka (Larsson et al, 2010).

Larsson et al (2010:117) beskriver validitet så här: ”Validiteten i kvalitativ forskning hänför sig till om läsaren kan skapa sig en tydlig bild av det fenomen som studeras via de beskrivningar, kategoriseringar och analyser som forskaren presenterar.” Validiteten har alltså med författarens förmåga att kontrollera, ifrågasätta och teoretiskt tolka insamlad data att göra. Kvale (1997) argumenterar vidare att undersökaren själv är ett instrument i en kvalitativ forskningsstudie, varför det är högst relevant att en stor del av validiteten beror på undersökarens skicklighet, kompetens samt även empati för att studera det aktuella fenomenet.

Thurén (2007) menar att en undersöknings validitet avgörs av att det empiriska materialet har tagits fram regelrätt. Detta betyder att intervjuerna, som är själva mätinstrumenten i undersökningen, har utförts korrekt. Det finns en svårighet i att mäta resultatet i en intervjubaserad forskningsstudie, detta då resultatet bygger på respondenternas egna tankar, berättelser och egna upplevelser. Det får inte samma mätbara form så som data bestående av exempelvis siffror. Giltigheten och mätinstrumenten utgår istället från respondentens egen berättelse och dess relevans för studiens syfte och frågeställning (Ibid.).

Vi har försökt vara mycket noggranna med att inte påverka våra respondenters svarsalternativ, detta då vi inser risken att styra svaren baserat på hur vi väljer att ställa frågorna. Vid konstruerandet av vår intervjuguide var vi noga med att undvika ledande frågor, och försökte istället skapa för informanterna öppna frågor som skapar en möjlighet att berätta mer fritt. Ett sätt att optimera validiteten har för oss varit att frågeställningar samt informanternas svar enkelt kan kopplas till vårt syfte och vår frågeställning.

5.7 Forskningsetiska frågor

I en kvalitativ forskningsprocess tar man ofta del av privat och ibland känslig information rörande intervjupersonens liv. Detta är något man bör vara medveten om och beakta med respekt (Larsson, Lilja & Mannheimer, 2010). Vi har i enlighet med forskningsrådet forskningsetiska principer varit noga med att informera våra intervjupersoner om syftet med uppsatsen, både vid intervjufrågan så väl som vid intervjutillfället. Då MMA tenderar att svartmålas i media kan vi anta att vissa utövare är rädda för att vad som sägs skall tas ur sina sammanhang och tolkas negativt, något vi vidare kan anta inte är vad utövarna eftersträvar. Kvale och Brinkmann (2007) skriver att man skall tänka över hur mycket information om arbetets syfte, man delger informanterna, detta då det kan påverka intervjuerna. Där i ligger dock ett dilemma, detta eftersom ett otydligt syfte och ett undvikande svar på informanternas

frågor kan ge signaler om att författarna inte är pålästa nog. Detta kan i sin tur leda till bristande samtycke och förlust av informanter (ibid.). Här valde vi i stället att vara tydliga med syftet, då vi trodde att det var till störst hjälp för att föra vårt arbete framåt.

Intervjupersonerna har både vid förfrågan och vid intervjutillfället informerats om att deltagandet är frivilligt, samt att de kan välja att avbryta deltagandet när som helst. Vi har också haft stor fokus på konfidentialitet, det vill säga att inte redovisa något som kan röja en intervjupersons identitet. I kontrast till detta står att vi i vår bilaga med information om informanterna angett yrke på några av informanterna. Detta fick de välja själva om det var okej, och vi upplevde det som att det snarare var något positivt för informanterna. Våra informanters namn är helt oidentifierade och vissa saker har skrivits om för att inte avslöja någons identitet. Vi bad också om lov att få spela in intervjuerna, material som vi sedan transkriberade. När det var klart raderades ljudfilerna vilket informanterna fick information om skulle ske.

5.8 Andra etiska överväganden

Kvale och Brinkmann (2007) beskriver att man bör ställa sig frågan vilka konsekvenser undersökningen får för de som deltar i den. Då vi inte tagit upp något som direkt uppfattas som känsligt tror vi inte att våra informanter riskerar några konsekvenser av sitt deltagande. Vi vill dock nämna att vi hyser respekt för att det vi inte ser som känsligt kan kännas mycket svårt och tungt för personen själv, varför vi gjort vårt bästa för att anonymisera uppsatsen totalt. Flera av informanterna har öppnat sig för oss och delat med sig av livsöden och erfarenheter trots att frågorna inte funnits med från början, därför har detta varit en viktig aspekt för oss att beakta.

Vidare beskriver Kvale och Brinkmann (2007) att man skall fundera över hur undersökningen kan bidra till en förbättrad situation för de deltagande intervjupersonerna och den grupp de representerar. Denna fråga har vi tänkt över, och även om vi kommer utifrån och har lättare för att ställa oss kritiska till allt som tas upp så har vi sökt hålla oss neutrala. Vår förhoppning är att vårt ämnesval kommer hjälpa våra informanter och hela gruppen MMA-utövare att få ökad förståelse för sitt livsval och för vad MMA har för roll i deras liv.

5.9 Uppsatsens relevans för socialt arbete

Lilja (2005) beskriver hur analysen skall leda till praktisk nytta eller ökad kunskap vilken i sin tur kan leda till just praktisk nytta. Vidare beskriver han hur analysen ska underlätta fortsatta undersökningar av fenomenet samt kunna underlätta kommunikationen mellan olika grupper i samhället (Ibid.). Vi har flera gånger fått frågan vad MMA har med socialt arbete att göra. Här hävdar vi att förståelse kring hur olika fenomen påverkar individers identitet har med forskningsfältet för socialt arbete att göra, då vi tror att detta tar en allt större plats i människors liv i takt med att andra identitetsformande traditioner bleknar. Fenomen gällande just identitet och normer bör vara av intresse, och vi anser att det är av stor vikt att vi som arbetar, studerar eller forskar inom området försöker söka förståelse före att döma. Vi bör även förhålla oss kritiskt till hur saker framställs ryktesvägen och via exempelvis media och i stället ta kontakt med fältet, undersöka och försöka förstå.

Vi tror att vi kan bidra med ökad kunskap kring MMA som fenomen och kring vad utövarna anser att sporten fyller för funktion för dem själva. Detta kan i sin tur öka förståelse och underlätta för kommunikation mellan MMA-utövare och övriga grupperingar i samhället.

Vårt arbete väcker också många frågor och öppnar upp för fortsatt forskning. Kan det vara så att MMA fungerar som en slags skyddande faktor och hindrar individer från att välja antisociala vägar i livet? Genom våra frågeställningar hoppas vi bidra med detta.

Kapitel 6. Resultat och analys

I detta kapitel presenterar vi resultatet och en analys av vår insamlade data. Vi har valt att använda oss av citat från våra informanter i vår resultatredovisning. Detta i syfte att visa vad det är informanterna har sagt som fått oss att göra vissa tolkningar, men också för att läsaren skall kunna använda sig av citaten och om så önskas tolka dessa utifrån andra teorier än de vi själva valt. Enligt Larsson, Lilja & Mannheimer (2010) ökar detta validiteten, vilket också är vår förhoppning. Vid citering av informanternas uttalanden kan man välja att skriva om dessa till skriftspråk, detta för att förenkla för läsaren (Ibid.) Detta har vi valt att göra genom att inte skriva ut ljudanden och annat som tillhör talspråk.

Kapitlet inleds med att introducera läsaren för våra informanter som deltagit i undersökningen. Där efter följer flera avsnitt indelade i teman för att göra det enkelt för läsaren att följa med. De teman som följer är "Varför MMA?" där vi presenterar varför informanterna valt att träna MMA och ingen annan sport, "Självkänsla och självförtroende" där vi presenterar deras svar kring hur deras vinning av utövandet handlar om deras egen inre utveckling samt "Tanken på att inte träna MMA" där vi berättar om informanternas tankar kring om de inte skulle träna MMA. Vidare presenterar vi avsnitten "Kamratskap" där informanterna berättar mer om just kamratskapen som vuxit fram, "Om att alltid ha en funktion i gruppen" där vi berättar om gruppens funktion för individen samt "Andras föreställningar" och "Sportens ökade popularitet" där vi beskriver hur informanterna tänker kring fördomar om MMA samt varför de tror att sporten vuxit sig så stor. Underlag för allt detta är informanternas svar, samt analys av dessa kombinerat med teoretiska begrepp och tidigare forskning.

6.1 Informanterna

Killarorna vilka har deltagit som informanter i vår studie är alla mellan 26 och 32 års ålder. Alla fyra har tränat MMA i flera år. En av killarna skiljde sig lite från de andra genom att ha tränat MMA i endast 2 år, medan övriga varit aktiva inom sporten i 6, 8 och 12 år. Samtliga hade många år av mer traditionella kampsporter i ryggen innan de tagit steget över till MMA, och flera av informanterna instruerar idag andra i sporten. Informanternas namn är ändrade i studien för att skydda deras identitet. Mer information om informanterna finns i bilaga 3.

6.2 Varför MMA?

Sen (2006) diskuterar identitetsbegreppet och vänder sig ifrån alla de som tror att identitet är något slags medfött, en fast roll som vi sedan bara kan lyda under. Istället anser han att identiteten i allra högsta grad är baserad på val i livet. Samtidigt anser han att mängden val är begränsade, och liknar det med en situation där man skall gå till en dagligvaruhandel och handla. Där kan vi välja fritt efter tycke och smak, men inte helt utan gränser. Vi är exempelvis begränsade av vår budget, så väl som av butikens utbud. Så ser han på individens identitetsutformande, som något som är baserat på individens egna val, efter dennes förutsättningar och erfarenheter (Ibid.). Även Giddens (2006) talar om en reflexiv individ som står inför mängder av val i livet vilka samtliga bidrar till att skapa en människas identitet.

Att börja träna, samt fortsätta med MMA, är ett aktivt val som våra informanter har gjort, vilket gör att vi tror att detta har en stor inverkan i deras liv. Samtliga tränade tidigare mer traditionella kampsporter och gjorde sedan ett val att prova något annat. Till den punkt där

informanterna befinner sig i dag berättar de om MMA som en slags slutstation efter att ha provat sig fram i kampsportsvärlden.

Elias får ge exempel på detta då han beskriver hur han tidigare tränat andra kampsporter men sedan bytt över till Mixed Martial Arts.

”Jag körde först den japanska budon och de traditionella värderingarna och sättet man tränade. Efter ett tag började jag känna att jag började nå en form av tak och var fast inom de ramarna. Jag började känna att det var rätt så begränsande, de hade ingen form av sparring eller tävlingsmoment. Tränarna var lite fast vid de gamla jargongerna som kom från Japan och jag kände väl att det kanske inte var riktigt det jag letade efter. Jag kände till slut att jag ville bli av med den mer traditionella kampsporten överhuvudtaget, och då började jag först något som heter krav maga, ett israeliskt självförsvar. Där efter började jag MMA, eftersom jag ville ha fler kampmoment och gärna få prova att tävla.”

Spencer (2009) förklarar att RBT och kroppstekniker är integrerat i vårt identitetskapande och att vi skapar ett själv genom att utöva och lära oss detta. Det i sin tur leder till att kroppens utveckling blir en del av utövarens identitet. En viktig aspekt som våra informanter tar upp är att valet att träna MMA handlar om just detta, ens egen utveckling, och att där inte finns något hinder. Man kan jobba i all oändlighet på att utveckla sina egna brister.

Elias berättar vidare:

”Det är lite som jag sa innan. Dels ville jag få in tävlingsmomentet, plus att det finns få regler. Det kanske känns lite brutalt, men anledningen att man tränar är att man kan anpassa träningen efter just det, och att man förstår att man har brister och man jobbar på för att förbättra dem. Det finns alltid någon som är bättre i en annan disciplin och då kommer ödmjukheten av det. Och så tävlingsmomentet också. Många kan uppfatta det som att det inte finns några regler och att man slår på någon som ligger ner. Men det handlar just om att det finns inget som hindrar en själv från utveckling.”

Det finns alltså inget som hindrar informanterna i deras träning mer än deras egen förmåga till reflexivitet, det vill säga att uttröna vad de själva behöver lära sig mer av. Precis som Spencer (2009) beskriver så tycks den utvecklingen i träningen ha en mycket viktig del i våra informanternas utövande, samt ge upphov till just en stärkt identitetskänsla. Individerna söker hela tiden att öka sin kontroll, både över sin fysiska kropp och över sin framtida träning.

När vi bad våra informanter beskriva hur det är att träna MMA beskrev samtliga att det är en komplex sport där friheten i utövandet är väldigt stor. Utövaren har hela tiden en stor mängd alternativ i den kamp som sparring eller en match går ut på, och träningspassen bjuder på en uppsjö av komplexa rörelser och grepp kombinerat med bland annat kondition, styrka och koordination. Eftersom sporten blandar slag, sparkar, brottning och lås och en kamp utförs både ståendes och liggandes på mattan så krävs många olika styrkor hos deltagarna. En stor del av träningen handlar om teknikinläring och att få god fysik, en försvinnande liten del i träningen består av faktisk kamp med full styrka påkopplad.

David beskriver det hela som ett schackspel:

”Jag tycker att det är som ett schackspel, det finns så mycket som man kan göra inom MMA, det finns så många moment och så ju fler verktyg inom situationstecken man har när man

fightas desto roligare blir det. Man får använda lås, grepp och nedtagningar och slag och sparkar, varje moment lägger en ny nivå i fightingen så det blir roligare.”

Mehdi beskriver sporten som väldigt fri, avskalad från vem man varit innan man började med MMA, innan man kom till träningslokalen eller vem man är utanför:

”För min del var det så att sporten är så obegränsad, friheten att inte känna sig hindrad av någonting, men också att det är väldigt äkta. Där är inga åsikter inblandade. Det spelar ingen roll vem du är eller var du kommer ifrån, vad du har gjort eller vad du säger och tycker och vad du gör utanför träningen. För mig är det väldigt befriande.”

Den mångfacetterade sporten lämnar alltid utrymme för utveckling, då sporten är bred med mängder av komplexa inslag. Detta skapar ett rum för utövarna där ingen någonsin är helt fullärd, eftersom deras handlingsmönster alltid är beroende på motståndarens val i den givna situationen. Vidare beskriver informanterna att ytterligare en aspekt som gör MMA så rolig är att utövarna kommer från så många olika bakgrunder och att alla har något att bidra med, vare sig man aldrig har utövat en sport tidigare över huvud taget eller har tränat andra kampsporter i grunden.

6.3 Självkänsla och självförtroende

Vi har nu berättat varför våra informanter valt att träna MMA. Här skall vi fortsätta på ett tema som killarna själva talat mycket om, nämligen hur MMA påverkar varje enskild informant vad gäller självkänsla och självförtroende.

Stier (2003) beskriver hur vår självkänsla ökar om vi känner oss uppskattade, och att detta så väl som en eventuell negativ självkänsla bidrar till vår självbild och vår identitet. Något som informanterna verkligen tryckte på var att MMA gav dem en känsla av att konstant utvecklas och att våga prova nya saker. Alla informanter beskriver som tidigare nämnts hur komplex sporten är, och att den därför erbjuder en oändlighet av alternativ och valmöjligheter. Både under träning och i en match.

David berättar om hur en ödmjukhet vuxit fram och hur detta faktiskt har ökat hans självförtroende. Han berättar:

”Man kan liksom inte bli bäst. Det är det... Man kan träna så mycket på en och samma grej och fortfarande så kan man möta en annan som gör dig till en total amatör just på den grejen. Så det finns så många saker att slipa på. --- Jag har ingen ambition att tävla inom MMA, eller i alla fall inte någon seriös ambition eller så, så jag nöjer med att bevisa för mig själv om man säger så. Jag nöjer mig med om jag själv vet att jag blir bättre, jag behöver inte bevisa det för någon annan.”

Våra informanter målade vid intervjuerna upp en bild om hur MMA gett dem en starkt självkänsla och ett starkare självförtroende. Detta ansåg de att de fått nytta av både i arbetsliv och privat. De uttryckte även att MMA har bidragit till att man har utvecklat andra egenskaper inom sig själv, så som ödmjukhet och förmåga att hantera stressiga situationer förnuftigt och behärskat.

Giddens (2005) beskriver hur en trygg identitet kommer inifrån oss själva, inte enbart utifrån. Vi måste sätta vår tilltro till oss själva, och om vi vill förändra vårt liv till något bättre så

måste vi våga ta risker och stiga ut ur de vanliga rutinerna. Vi måste våga ta risker, utforska nya idéer och slå in på nya vägar. Vågar vi inte ta några risker så kommer vi inte att växa, utan istället stagnera (Ibid.). Han beskriver vidare hur risktagande i livet leder till personlig mognad, och att detta endast kan uppnås om vi övervinner de emotionella blockeringar och spänningar som hindrar oss från att förstå oss själva så som vi verkligen är. Ju mer vi ignorerar våra inre känslor och upplevelser, desto fler gånger kommer vi upprepa det som leder till detta. Att vara ärlig mot sig själv innebär att lyssna på sig själv, att lyssna på sig själv innebär att hitta sig själv och att hitta sig själv stärker ens eget självvärde och skapar större självförtroende, självkänsla, integritet, energi, ärlighet och kärlek (Ibid.).

Elias beskriver hur den traditionella kampsporten och den hierarki som fanns där höll på att sänka hans redan svajande självförtroende. Han beskriver hur han upplevde det som ”fult” att vilja visa sig duktig, att vilja utmana sig själv. Som att där fanns en oskriven regel att inte skulle sträva framåt utan enbart passa in i mallen för graderingar. Detta ledde till att han bröt med den världen och istället började med MMA. Att ta sådana beslut baserade på sitt eget välmående visar på stor förmåga att faktiskt lyssna på sig själv. Han berättar:

”Där fanns det hela tiden någon som sa till exempel att dessa grejer ska du kunna, dessa fem tekniker ska du kunna och det här ska du göra så får du nästa snöre liksom. Och så står där nån med armarna i kors och grymtar lite om man gör fel teknik eller så. Med MMA är det inte så. Det är inte så att jag har svart bälte eller blir utan, utan det är prestationen och engagemanget som avgör. Det är roligt för det är gränslöst. Jag har möjlighet att pressa mig och det enda som sätter stopp för mig är mig själv.”

Att ha makten över sin egen framgång tycks väsentlig här, och speglar än en gång den identitetsutveckling som bland annat Giddens (2005) beskriver. Flera av informanterna beskriver även den mentala risken det innebär att träna och ladda upp för en match, där utövaren verkligen tvingas gå utanför sin bekvämlighetszon. Detta risktagande anser vi hjälper deltagarna framåt i deras personliga mognad.

Tre av informanterna beskriver hur de tidigare haft en tuff bakgrund, samtliga av olika orsaker. Intåget i kampsportsvärlden och så småningom MMA-världen tycks ha haft mycket stor funktion för dessa.

Elias beskriver hur han började med kampsport över huvud taget:

”Det började i grundskolan. Jag blev retad och jag hade det lite bråkigt i skolan. Jag var mobbad och mina föräldrar tyckte det vore bättre om jag kramades på träning än att jag skulle slå någon i skolan på käften. Och då sa de till mig att judo kanske vore något, så att jag skulle kunna försvara mig och inte skada mig.”

Elias beskriver vidare hur träningen hjälpte honom att få en känsla av kontroll, vilken i sin tur ledde till att han fick ett bättre självförtroende och självkänsla. Det resultat som han beskriver stämmer överens med den bild som Theebom et al (2008) ger i sin studie. Theebom et al (2008) beskriver hur barnen fick en högre självkänsla och en mer positiv självbild. Även Twemlow et al. (2008) beskriver detta, samt att ungdomarna fick ett slags inre lugn. Våra informanter beskriver också att de kommit att må mycket bättre, både fysiskt och psykiskt, som en följd av deras egen träning.

Mehdi förklarar liksom Elias att han med hjälp av träningen tagit sig bort ifrån en svår bakgrund. Han beskriver anledningen till att han idag tränar MMA:

”Det är en av anledningarna till att jag tränar MMA, för den personliga tekniken, och framförallt mitt självförtroende. Jag kommer från en väldigt brokig bakgrund, med mycket problem... Ensam och väldigt utanför, och hela det där köret liksom. Jag växte upp med den känslan att jag inte är värd någonting. Och jag minns första gången jag vann någonting. Det var en väldigt otrolig känsla för mig. Jag kände att jag kan göra någonting, eller insikten att jag inte är dålig, och sen dess har det bara rullat på.”

Han fortsätter berätta:

”Jag hade en period när jag var 15 där jag slogs mycket. Jag var med i (politisk organisation, vår anm.), men så blev jag knivskuren och tog mig rätt snabbt ur det. Men så fort jag hittade ett tävlingsforum så att jag kunde komma upp och testa mig själv istället så tappade jag väldigt snabbt intresset av att slåss ute. Det har varit en stor personlighetsutveckling.”

Imsen (2000) anser att en önskan om ett bättre självförtroende är ett grundläggande behov hos individen och att det är något som man strävar efter att uppnå. Med kampsport och MMA påbörjades en ny identitetsbildning hos våra informanter som sedan stärkte deras bild av sig själva. Självförtroendet var något som saknades hos till exempel Mehdi innan han började med kampsport och MMA, och för Elias höll de traditionella sporternas krav på att ge honom sämre självkänsla igen. Enligt Imsen (2000) läggs grunden till självförtroende genom sociala färdigheter och roller som man upplever som trygga och genererandes utveckling. Våra informanter tycks ha funnit detta på olika vis och genom olika vägar, men samtliga tillskriver MMA en stor del av äran.

Ytterligare en aspekt som tyder på självförtroende och framför allt en stark självbehärskning är hur informanterna beskriver att de märker av sitt självförtroende och sin självkänsla när de är ute med vänner på krogen.

David berättar:

”Förr när folk bråkade med mig så bråkade jag tillbaka. Nu för tiden så går jag bara därifrån, det spelar ingen roll om de spottar på mig eller kastar grejer på mig. Nej det händer förvånansvärt sällan nu jämfört med förr, men sådana grejer rör inte mig längre. Jag behöver inte hävda mig själv känns det som. Det sitter säkert inom mig själv så att det finns inget liksom, jag kan ta en törn på stoltheten och gå därifrån istället.--- Det blir ju inte så att jag blir mer arg ifall jag skulle sluta träna heller, jag har liksom tränat bort att bli provocerad och arg.”

García och Malcolm (2010) beskriver hur MMA skapar en stark självbehärskning som i sin tur snarast leder till minskat våld i samhället istället för tvärt om. Våra informanter berättar historier med liknande kontenta, där de anser att MMA-träningen skapat en inre trygghet som får dem att vända ryggen till illegalt våld.

6.4 Tanken på att inte träna MMA

Vi har just berättat om varför informanterna tränar MMA och den självkänsla som fötts där ur. Vi skall nu presentera deras tankar kring att inte längre träna MMA. I syfte att ta reda på MMA's nuvarande roll i informanternas liv så ställde vi frågor om vad de tror att de skulle ha gjort om de inte hade börjat träna MMA från början. Detta är givetvis endast en spekulativ fråga, men vi var nyfikna på om svaret var självklart och om de hade funderat över det tidigare. Det visade sig att ingen av våra informanter riktigt kunde föreställa sig detta. Samtliga svarade att de antagligen skulle återgå till någon av de kampsporters som de tidigare utövat. Dylan sätter ord på detta:

”Jag hade inte slutat med någon kampsport. Det hade jag inte, jag hade fortsatt med antingen judon eller något annat. Helt klart hade jag fortsatt, jag gillar om man säger träningsbiten och sammanhållningen och hela den biten. Och man kan lära sig nya tekniker och finslipa en viss teknik jättemycket så du blir bra på den. Och så är det kul att möta unga som gamla killar som tjejer, smala långa och korta, och testa tekniker på dem och se om det passar. Alla har ju olika storlekar, jag brinner för det, jag tycker att det är väldigt kul.”

När Elias funderade på frågan tog han upp en annan aspekt på att tänka bort MMA ur sitt liv. Han såg tillbaka på sitt liv och hans upplevelse av vad som är resultatet av MMA-träningen för honom själv. Han formulerade sig så här:

”Det låter kanske som att jag säger att jag är jättebra men det är egentligen bara att jag är mycket bättre nu. Jag hade inte varit lika bra som person som jag är idag om jag inte körde MMA, men att inte ha fått kört kampsport alls, då vet jag inte vart jag hade tagit vägen. Jag hade nog bara varit skuggan av vad jag är idag.”

Även Mehdi funderar tillbaka i livet och beskriver hur MMA har hjälpt honom:

”Framförallt hade jag varit mycket mer osäker och försiktig. Och haft en väldigt negativ självbild, det är jag säker på. Man lär sig en hel del ödmjukhet mot dem man tränar mot. Det finns en väldigt missuppfattad bild av MMA-utövare att de är väldigt aggressiva och översittare. Verkligheten är tvärtom. Hälften av tiden som läggs på träning så lär du någon annan att skada dig själv. Du lägger dig i underläge för någon annan, då får någon annan göra tekniken på dig. Jag har sett under mina år att det kommer in folk med väldigt taskig attityd liksom och de har fel uppfattning om vad MMA är för något. De sållas ut väldigt snabbt, framförallt den biten att ge en annan tid eller sätta sig själv i ett underläge. Så MMA har på det sättet gett mig en väldigt ödmjuk approach till lärande och till andra personer.”

Borgström & Goldstein-Kayaga (2006) beskriver hur den personliga insikten är viktig för att skapa sin personliga identitet och finna mening i livet. De informanter som återger att MMA fyllt en så stor roll för deras självkänsla och självförtroende har antagligen tänkt mycket på detta. Denna personliga insikt som beskrivs som så viktig för att livet skall upplevas ha en mening tillskriver alltså MMA en extremt viktig del i individernas liv. Det är inte konstigt att de inte kan föreställa sig vad de skulle ha gjort annars, om MMA är det som bidragit till just denna personliga insikt. Något som gjort så att livet har en mening kan man knappast se lättvindigt på. Vi tolkar därför detta som att MMA har en mycket stor del i utövarnas identitetsprocess.

För att ytterligare se hur viktigt MMA-utövandet kommit att bli för våra informanter så ställde vi även frågan om vad som skulle få dem att sluta träna MMA. Samtliga informanter hade mycket svårt att föreställa sig varför de skulle få för sig att sluta, där kraftiga fysiska skador var det enda som till slut angavs som anledning. Men även tanken på skador och hög ålder fick killarna att fundera kring att de ändå vill vara delaktiga, som tränare, coacher, domare eller liknande. Att helt släppa sporten angav samtliga som mycket osannolikt.

Elias berättar vad som skulle få honom att sluta:

”Amputerat ben eller två kanske, det är bara kroppens men som kan stoppa mig från att träna. Det är det som jag identifierar mig med, det är en del av mig själv liksom, det skulle inte vara jag om jag inte kunde träna MMA.”

David är inne på samma spår:

”Nån form av skada som gör att jag inte kan utöva sporten kan man säga, liksom bli av med ett ben eller bryta nacken, då skulle jag inte kunna fortsätta såklart.”

Den gemensamma nämnaren var helt enkelt att kroppen är deras enda hinder, och om de tvunget skulle sluta med MMA skulle de fortsätta med någon annan kampsport. Samtidigt så angav de just fysiska, stora skador som enda anledning till att eventuellt sluta, vilket gissningsvis skulle göra det svårt att fortsätta med någon kampsport över huvudtaget.

Just kroppen beskrivs av många som av stor väsentlighet för en persons identitetsformande (Stier, 2003). Spencer (2009) beskriver även hur MMA-träningens konstanta träning av tekniker gör att fysiska rörelsemönster blir en del av utövarens habitus, som tidigare förklarats alltså en del av personens inlärd handlingsmönster. Att ”förlora” en del av sin kropp kan här bli förödande, vilket även våra informanter tar upp. En av informanterna beskriver hur han varit skadad och inte kunnat träna alls, varpå en period av depressionskänslor följde. Han beskriver det som en form av kris att bli av med kroppen, om än då endast tillfälligt.

6.5 Kamratskap

Vi har just beskrivit individernas val att träna MMA och vad som skulle kunna få dem att sluta. Här kommer vi nu att gå vidare och ta upp en annan, mycket viktig aspekt, nämligen kamratskap i gruppen. Något som informanterna hela tiden återkommit till som varandes viktig är just detta. Samtliga informanter beskriver hur träningen i sig givetvis är viktig, men att gemenskapen och samhörigheten också har mycket högt värde. Flera av informanterna beskriver att de skulle byta klubb om de inte kände att det var god stämning i träningsgruppen, då den fysiska träningen och kamratskap är så starkt sammanvävda. Ingen av informanterna kan riktigt särskilja vilken av de båda som på något vis prioriteras först och främst.

Mehdi beskriver vikten av kamratskap i gruppen för att själva träningen skall fungera:

”Man kommer inte till klubben för att hävdas, utan har man en god gemenskap vilket det flesta klubbar har, ett gäng som tränar för att ha skoj, så gör det så jäkla mycket för träningsbiten. Man kan aldrig komma ifrån gemenskapen genom att bara komma till en klubb. Att man bara kommer och inte heja till någon utan ska bara sparras, då blir det inte samma sak. Alla behöver hjälpas åt för att det ska bli så bra som möjligt.”

En aspekt som flera av informanterna tog upp var jämförelsen mellan MMA och lagsporter. I lagsporterna skall man samarbeta och utvecklas tillsammans, samtidigt som man sätts på avbytarbänken vid match om man spelar för dåligt. Informanterna menar att i MMA så tränar man ihop med varandra, man samarbetar och utvecklas inom gruppen men även ihop med andra utövare från helt andra klubbar. Man behöver varandra, man stöttar varandra, och informanterna menar att MMA är förhållandevis fritt från motstånd mot andra klubbar eller städer. En kontraprodukt av att tävlingsgrenen MMA faktiskt handlar om man mot man i en ring eller bur. Det hade varit lätt att föreställa sig att där är än mer hätsk stämning, men den som sett en MMA-match har även sett hur hjärtligt deltagarna tackar varandra, kramar om varandra och hur vinnaren ofta höjer förlorarens hand då denne egentligen också är en vinnare. Utan sin motståndare, ingen match.

David berättar:

”När hela grunden läggs för MMA som sport, så lägger man en värdegrund också, och i den så lägger man alltid att det ska vara så här att man ska respektera varandra, att man ska vara kompisar. Till skillnad från vissa lagsporter som kanske har en slags inbyggd värdegrund om att tycka illa om motståndarlaget, kasta saker på motståndarens supportrar, och liksom den är väldigt svårt att bli av med, och det är bra att vi har lagt rätt från grunden.”

Våra informanter beskriver flera gånger de oskrivna normer och regler som finns i MMA. De beskriver hur man skall ha en vänskaplig mentalitet även inför sina motståndare, så väl som inom träningsgruppen. Alla strävar hela tiden efter att bli bättre och utvecklas, och man gör det genom att stötta varandra och hjälpa varandra i processen.

Borgström & Goldstein-Kayaga (2006) beskriver hur en individs identitet formas i ett samspel mellan sin egen uppfattning om sig själv och andras uppfattning om individen. De båda ligger till grund till varandra. Individen behöver alltså gruppen för att forma fram sin egen identitet och finnas i en kontext. I detta avsnitt har vi presenterat hur viktigt sammanhållningen är inom hela sporten MMA. Så pass viktig att man istället för att jämföra sig med andra klubbar eller stadstillhörigheter snarare identifierar gruppen som en homogen MMA-grupp, var i individen finns och där kamraterna bidrar till individens identitetsskapande.

6.6 Om att alltid ha en funktion i gruppen

Efter att ha berättat hur träningsgruppen och dess kamratskap kommit att få en stor roll hos informanterna skall vi här beskriva hur informanterna ser vidare på det här med att vara en del av just en grupp.

En viktig aspekt som våra informanter talat om allihop är att de anser att träningsgruppen helt saknar hierarkisk ordning. Istället hjälps man åt i sin träning. Just detta, att alla har en funktion inom träningsgruppen och att ingen står direkt över någon annan beskriver samtliga informanter som viktigt, vilket tycks överensstämma med det Spencer (2009) skriver angående att information inte bara sprids från tränare till elev utan även mellan elev och elev.

David om roller inom gruppen, och hans egen roll:

”Det är väldigt horisontellt skulle jag vilja säga. --- Även om det finns folk som är duktigare och har tävlat mer och så, så är det ingen som går före i kön eller något sånt, det är inga såna grejer alls. Men så är det med andra kamporter, där man har mer fördelar ju högre bälte man har. Till exempel vitbältarna eller gulbältarna som ska städa lokalerna efteråt och sådana grejer liksom. Sånt har vi inte i MMA.”

Killarna beskriver avsaknaden av en tydlig hierarki som något positivt. Alla är välkomna, och man bedöms först och främst efter försök snarare än prestation. En av informanterna beskriver sin respekt för en medtävlade som ställt upp i flertalet tävlingar utan att vinna särskilt många, men ändå får lika stor respekt som andra som tävlar med fler vinster som resultat. Detta förklaras av informanten som en förståelse för vad som krävs för att faktiskt våga gå en match, och dessutom med en vetskap om att det är stor chans att man förlorar. Han förklarar sin respekt för en människa som gör detta, som utmanar sig och lär sig och försöker bli bättre. Inom hela träningsgruppen men också inom hela sporten stöttar man varandra, vare sig det är en ny person i en nybörjargrupp som har dålig fysik eller en person som tränat och tävlat i hög utsträckning. Det tycks vara att göra sin bästa prestation och ansträngning som är viktig, inte huruvida man vinner matcher i första hand.

Dylan beskriver hur även nybörjare kan ha viktiga saker att bidra med:

”Det är det som är så roligt med MMA att det finns... Alla som kommer till en klubb och börjar träna, alla har olika erfarenheter och man kan bidra med någonting. Även om det kommer en kille eller tjej som inte har fysiska förutsättningar till att utföra allting, men så har den personen suttit och kollat på youtube och läst böcker, surfat på internet och fått tag i så många tekniker och information. Då kan den människan hjälpa till också. Det är det som är tjusningen med MMA. Sporten är så pass hård och träningen är så pass hård så alla hjälps åt, det är en stor fördel att ha folk med olika bakgrund som kan hjälpa dig med olika tips och trix hela tiden, för man kan som sagt aldrig bli helt fullärd.”

Även vid tillfällena av skada kan man ha en roll inom gruppen. Att känna sig behövd och fylla en funktion återges som mycket viktigt, särskilt även som skadad och under rehabilitering. Elias beskriver vikten av detta:

”Jag som har haft skador och inte kunnat gå matcher, först var det ett knä och nu är det ryggen, och inte kunnat träna. Då märker man hur viktigt det är med den sociala gemenskapen. För plötsligt är det så att man inte tappar sitt värde bara för man inte kan gå matcher eller träna hårt, man har fortfarande blivit en bit av den här klubben och jag kan bidra med saker. Jag kan bidra med coaching och bidra med support, och det gör det att när man är skadad så försvinner man inte utan man finns i klubben ändå.”

Om vi använder tanken att en individs identitet skapas och omformas med hjälp av andra kan man här se hur träningsgruppen, men också andra MMA-utövare, är ett måste för att informanterna skall kunna behålla sin egenutformade identitet. En förlust av gruppen innebär en förlust av en viktig kontext, vilket i sin tur tycks leda till en slags förlust av stora delar av informanten själv.

6.7 Andras föreställningar

Vi har nu beskrivit informanternas upplevelse av att vara del av en grupp. Denna grupp står i kontrast till övriga människor som står utanför gruppen. Här presenterar vi nu hur informanterna upplever sin omgivning och fördomar som gruppen möts av.

MMA tycks alltså ha en mycket stor roll för individerna, men samtidigt beskriver killarna en rad fördomar som kantat deras väg. Killarna tycks mer eller mindre berörda av andras tankar och åsikter, men alla beskriver att det finns där ute och att det beror på vilka områden de rör sig inom. Inom träningsgruppen beskrivs allt som mycket självklart och enkelt, men på vissa arenor upplevs det svårare att bemöta andras föreställningar om MMA och framför allt om MMA-utövare.

Informanterna beskrev hur det finns en generell fördom om att en MMA-utövare är en stökig typ med stort behov att slåss. Den bild beskriver även Kölle (2013) som ett problem utifrån. David sätter ord på hur han brukar försöka förklara vad det är de gör på träningen:

”Jag vet inte men jag brukar berätta att vi är väldigt snälla och att vi är kompisar. Vi kramas efter att vi har slagit på varandra. Det finns en missuppfattning om att man tränar för att få ut någon form av aggression och sånt. Det gör inte det för det förekommer ingen aggression i själva utövandet. Jag är aldrig sur på någon eller känner åh vad skönt det är att slå på någon. Sådana här grejer det stämmer inte, så man får förklara för folk, att om jag boxas med någon så gör jag det för att vi båda tycker att det är roligt liksom inte för att jag vill slå någon.”

Mehdi beskriver också missuppfattningen kring att där finns en illvilja bakom kampen, men lägger också till det som tidigare nämndes; att alla som tränar och tävlar förtjänar hans respekt eftersom han själv vet hur tungt det kan vara och att det krävs mycket mod för att våga.

”Folk kopplar gärna våld till ilska, men dessa två behöver inte ha något med varandra att göra liksom. Våldsutövande behöver inte ha med illvilja att göra. Folk har väldigt svårt att förstå det så det är någonting jag försöker förklara för dem. Man förklarar att jag har ingen illvilja när jag tränar, man vill inte skada någon. Jag är verkligen en sån som har jobbat mig från botten, jag vet hur det är att gå in på mattan och våga liksom, så jag har respekt för alla som vill träna och tävla och komma in i det. Jag vet vad som krävs att gå in där och riskera, och alla som gör det är i min bok värda all respekt liksom.”

Anmärkningsvärt är killarnas respons på andras fördomar, och hur de väljer kollektivet i första hand. De beskriver hur andra får ge avkall till förmån för träningen, då träningen är en så stor del av deras liv. Om någon misstyccker och absolut inte kan förstå, då beskriver informanterna hur de tar avstånd ifrån den personen eftersom MMA är en så stor del av dem själva. Detta tolkar vi som att MMA-gruppen finns med dem i så stor grad att även bortanför själva gruppen så går träningen och kollektivet före, även om det betyder förlust av andra i deras omgivning. En som verkligen återger detta är Mehdi som beskriver hur hans familj haft stora problem att förstå detta:

”Jag har väldigt lite kontakt med min familj. Mycket av det har varit att de har svårt att acceptera att jag håller på med MMA, bland annat, eller ja den största anledningen. När min mor fick reda på att jag tränar MMA fick hon nästan ett psykfall och var väldigt verbal i sitt dömande. Men hon har lärt sig att bara för att hon inte tycker om det så kommer jag inte

sluta på grund av det. Med min far har jag aldrig diskuterat det, han har svårt att förstå vad det handlar om dels. Och han har lite svårt att förstå varför någon vill hålla på med det. --- Mamma har ju hjälpt till att sponsra resor till olika länder, hon har ju ändå accepterat en hel del också liksom. Men hon har ju fortfarande ingen respekt eller förståelse över det jag gör, men hon har mer respekt och förståelse för ATT jag gör det.”

Giddens (2005) skriver om hur individen tvingas till reflexivitet i dagens samhälle, detta i syfte att skapa sin egen identitet baserad på sin omgivning. Här är det enkelt att föreställa sig krocken mellan andras syn på sin egen identitet och ens egen syn på sig själv. Goffman (2010) beskriver hur stigma kan ses som en benämning på egenskaper som är starkt misskrediterade i ett visst sammanhang eller i en viss grupp. Det kan exempelvis handla om en enligt andra opassande personlig karaktär, många gånger baserad på fördomar. MMA-utövare utsätts ofta för fördomar som att det endast är kriminella som tränar MMA, att det föder våld ute i samhället och liknande (SOU 2003:24). Våra informanter är dock hoppfulla och beskriver dels hur det inte rör dem så mycket längre och dels att det blivit mycket bättre bara de senaste åren. De beskriver hur folk överlag känner till sporten mer samt har större förståelse för att det är just en sport och inte oreglerat slagsmål på stan.

García & Malcolm (2010) menar att man bör åberopa en mer långsiktig analys kring just MMA och våld än vad som hittills har gjorts, och istället se hur exempelvis utomstående intressenter så som åskådare och media påverkar både sporten i sig men också uppfattningen om sporten. En tanke som García och Malcolm (2010) tar upp är att det tycks finnas en allmänt accepterad bild av sport som innehåller våld som *inte* är tolererbar i samhället, medan MMA har integrerat många kamptekniker och tänjer på gränserna för vad som är just accepterat. Många beskriver sportens mål som om det vore att skada motståndaren, en åsikt som García & Malcolm (2010) menar att utövarna själva sällan delar. Enligt MMA-utövare själva är deras mål främst att regelstyrt vinna en kamp.

Samtliga av våra informanter diskuterade kring våld. Vad som är våld, och att många utifrån tror att MMA-utövare är mer våldsamma än andra. Som tidigare nämnts så menar informanterna att genom att träna kampsport så minskar våldet ute i samhället. Killarna beskriver att man helt enkelt inte vill slåss någon annanstans, då kamp är så starkt förknippat med träningen och den respekt man har inför det. Elias sätter ord på detta:

”Allt som har med den miljön blir så omgärdat av respekt och att man inte ska skada varandra så det blir så att man distanserar sig mot aggressivitet, vilket gör att om man möter en aggressiv person så tänker man att detta kan jag hantera för jag vet att kan det. Det blir liksom ingen prestige i det.”

Informanterna beskriver det som att man genom träning kan behålla kontrollen i en hotfull situation, särskilt då de vet hur lätt det är att skada någon allvarligt om något går fel. Detta menar de gör att kontrollen bibehålls, och att våld på stan snarare handlar om personer som hamnat i, eller försatt sig i, en situation som dessa inte kan kontrollera. När individen istället känner att denne har kontroll i en situation kan han eller hon ta ett rationellt beslut i en annars hotfull situation.

Mehdi beskriver hur han ser på saken:

”Ju mer kontrollerat våld man har desto mindre okontrollerat våld får man i samhället, det tror jag på. Till exempel någon som tycker väldigt mycket om sig själv och dricker mycket, då

är det väldigt lätt att personen hamnar i bråk. De som har tränat kampsport, och det spelar ingen roll vilken kampsport det kan vara, de har inte det behovet att visa sig tuffa, de har inte ett behov av att hävda sig själva.”

Vad andra har för bild av oss påverkar oss i mångt och mycket (Giddens, 2010). Här tycks det uppstå en krock mellan andras bild och informanternas egna bilder av sig själva och sin grupp. Informanterna beskriver hur de inte alltid berättar om sin träning i syfte att slippa bli dömda av fördomsbaserade åsikter, samtidigt som de trots fördomar håller kvar vid sin träning och tillåter det att ta mycket stor plats i deras liv. Andras åsikter tycks inte vara starka nog för att ändra deras syn på sig själva.

6.8 Sportens ökade popularitet

Efter att ha beskrivit andras fördomar om MMA-utövare och hur informanterna tacklar dessa skall vi nu redogöra för vad de tror gör att MMA har fått en sådan ökad plats i dagens samhälle. Flera av killarna beskrev under intervjuerna att synen på MMA kommit att förändras genom åren. De flesta av informanterna har varit med ganska länge inom sporten och tydligt märkt av skillnaderna.

Liljefors (2006) beskriver hur kampsport nu för tiden skall vara så verklig som möjligt för att fånga människors intresse, och pekar på hur TV-sända galor hjälpt till att få ut detta ut i hemmen. Elias beskriver även hur media har haft en roll av att både stjåla och hjälpa sporten. Efter att tidigare ha svartmålat sporten ser han nu hur en annan bild börjar målas upp av tidningar och tv.

”Det blir så när någonting så starkt och kontroversiellt som MMA kommer, och allt är nytt, då blir det väldigt lätt för media att sprida en negativ bild av det. Men om vi tittar på den svenska median så har det blivit mer positivt. Nu är det mer positivt och man visar större intresse. SVT har någon dokumentär där de följer några svenska kampsportare inför en match och liknande saker. Det blir mindre negativ skildring. Men det är klart, när man märker att man kan tjäna pengar på att det är lite mer positivt då vill man ha en mer positiv bild. Media är liksom allt för att tjäna pengar, det är väldigt svårt att få en riktig bild av sånt här.”

Sett till att allt fler väljer både att träna MMA och att följa galor både live och på TV så tror informanterna att ökningen beror på samma aspekter som de själva anger som positiva med MMA. De talar om den fria träningen och matcher där man möter man, och sammanhållningen runt omkring. Utöver detta beskriver de enkelheten i att framför sig se hur två personer möts i en match och endast en kan vinna, och att det enkla i det gör det populärt. För den insatte ser man det komplexa i situationen, men även för den oinvidige blir det enkelt att se vem som har övertaget och vem som riskerar att förlora.

Mehdi spekulerar om varför han tror att MMA blivit så populärt:

*”Det är inte så många regler i MMA, det är väldig väldigt basic. Han ska vinna över honom, spelar ingen roll hur liksom. Det finns lite regler men det finns inga begränsningar, det är inga stilpoäng, inga bälten. Det är bara väldigt, väldigt enkelt och det är någon av dem som ska vinna. Det är en väldigt ärlig sport på det sättet. Det är liksom ingen bullshit, det är upp till
bevis.”*

Kapitel 7. Slutsatser

Här har vi valt att samla de faktiska slutsatser vi dragit efter vårt analyserande av resultatet. Vi startar på samma sätt som under kapitel 6 men de mer individuella slutsatserna för att sedan se mer på gruppen och slutligen behandla frågor kring MMA och samhället i stort.

7.1 Kroppen som redskap

I vårt senmoderna samhälle där reflexivitet är en så stor del av individskapandet har träning och kroppsfixering kommit att bli en stor del av vår omgivning. Våra informanter talar hela tiden om prestation, inte utseende. Utifrån sett kan en MMA-utövare lätt placeras in i en slags hegemoni, med en efter många år av träning mycket vältränad kropp. Samtidigt finns det utifrån samhället ett ifrågasättande och en dömande av det våld man anser att MMA innebär. Hur detta påverkar individen har vi inte riktigt fått svar på, men som tidigare nämnts verkar det som att ifrågasättande utifrån snarare stärker kollektivet och dess individer.

Individerna upprepar rörelser under sina träningspass så till den grad att rörelserna slutligen blir instinktiva och automatiska i respons på en annan rörelse. Detta blir hårt sammansvetsat med kroppen och därmed med identiteten. Spencer (2009) beskriver hur MMA-träningen innebär ett upprepande av moment, en slags inprogrammering som blir så djup att den förvandlas till en del av personens identitet. Denna starka kropps kontroll tycks skapa en känsla av kontroll även utanför träningssituationen, samt långt utanför kollektivets gränser. Denna självkontroll torde stå i stark kontrast till det okontrollerbara samhälle vi lever i, och träningen tycks därför fungera som just ett ankare i informanternas liv. Något som är konstant och där man kan det man kan men aldrig blir fullärd.

Våra informanter är noga att trycka på det faktum att träningen hela tiden fokuserar på prestation och kontroll, inte på utseende. Man jämför med kroppsbygge och hävdar att man vill både vara stark, smidig och ha ork, inte bara lyfta tungt och se snygg ut. De olika viktklasserna gör att det inte spelar någon roll om man är tunt byggd eller kraftig, så länge man är tränad för uppgiften.

Vi anser här att den fysiska träningen, utmaningen och försöken att få total kontroll på kroppen är en viktig aspekt i MMA-utövarnas identitetsskapande.

7.2 MMA som kollektiv

I kontrast till dessa hårda kroppar som tränas till att utstå smärta så väl som reagera instinktivt på motståndarens grepp står den mjuka gemenskap som informanterna beskriver att grupp tillhörigheten skänker dem.

Stier (2003) beskriver hur identiteter både formas och omformas i olika kontexter. Mängden kontexter som en individ kan befinna sig i anses som oändlig, det kan exempelvis handla om fysiska platser, kulturella tillhörigheter, existentiella faser och diverse andra kategorier. Ett sätt för individer att hålla ihop sig trots att vi ofta förflyttar oss genom mängder av kontexter är att hela tiden skapa någon form av stabil och sammanhängande identitet, förflyttningarna till trots. Vi skapar en slags grundläggande identitet vilken blir en totalidentitet, och beroende på vilken kontext vi befinner oss i plockar vi fram olika delar, eller sidor, av identiteten.

En tydlig kontext som våra informanter befinner sig i ofta och mycket är i träningslokalen och ihop med träningsgruppen. Vi anser att all denna tid spenderad i en så tydlig kontext har påverkat informanterna kraftigt i deras identitet. MMA har blivit en sådan stark tillhörighet att vi valt att kalla det för ett kollektiv. Detta kollektiv består i sig av flertalet kontexter. Varje deltagare i kollektivet har sin egen plats som utgår ifrån sig själv. Innerst i kollektivet finns alltså individen. Runt omkring individen finns den starkaste delen av kollektivet, det vill säga den eller de träningsgrupper individen tränar i samt de coacher/tränare som leder grupperna. Där efter kommer ytterligare ett lager som är en del av kollektivet, vilket är klubben. Informanterna hyser varma känslor för sina klubbar, och där finns en känsla av stark samhörighet. Ett ytterligare lager som läggs på i kollektivet är sedan andra MMA-utövare. Informanterna berättar om en respekt och samhörighet även med andra som tränar sporten, i andra klubbar, i andra städer, i andra länder, och att man ibland besöker varandra från helt olika klubbar för att förbättra sin träning. Den yttersta delen på MMA-kollektivet är sedan ett tunt skal bestående av de som följer sporten utifrån, de som tittar på galor, följer matcher och är ivrigt påhejande men som inte själva är utövare.

7.2.1 Individen i kollektivet

I det kollektiv som vi just beskrivit har individen hela tiden sin egen utgångspunkt. Individen är alltså själv själva kärnan i kollektivet. Våra informanter beskriver hur viktigt det är att själva känna att man har en funktion i kollektivet, särskilt i sin egen träningsgrupp. Man tycks vara i stort behov av att den roll man intar i själva gruppen faktiskt har ett syfte, och att det är det som är en stor del av deras MMA-utövande.

De anger att man kan känna att man fyller en funktion, där alla hjälper alla. Att vara skadad beskrivs som att bli frångången sin möjlighet att hjälpa, samtidigt som flera av informanterna beskriver att de räddats av att faktiskt kunna närvara vid träningar och matcher ändå i syfte att istället coacha andra. Att vara skadad tycks rubba deras bild av sig själva, och en av informanterna beskrev att det kunde kännas som en personlighetskris att ådra sig en skada som gör att man inte är den man brukar vara. Detta tolkar vi som att det är viktigt att individens plats i den inre delen av kollektivet behövs och att detta fyller en stor funktion för individens identitet.

MMA återspeglar en stor del av det individualistiska samhället som vi lever i idag, där varje individ själv måste sträva efter sin egen utveckling. I MMA tävlar man ensam och man fokuserar sin träning på att själv bli bättre. Men man utelämnas inte åt någon kall verklighet. Informanterna beskriver istället en varm känsla där alla samarbetar för att hjälpa varandra. Man är helt enkelt del av något större, men har kontroll över sin egen utveckling.

Våra informanter beskriver just kamratskapen i gruppen som mycket viktig, samt möjligheten att få känna att alla kan bidra med något, särskilt en själv. Eftersom kollektivet består även av yttre lager så vidgas kollektivet till större än bara några personer. Individen har här en möjlighet att behålla sin roll i fler olika kontexter inom samma kollektiv.

7.2.2 Kollektivet i individen

Rollen som individerna har inuti kollektivet, särskilt i den egna gruppen, tycks följa med informanterna även utanför den faktiska träningen, och utanför kollektivets helhet. Detta tyder

vi som att kollektivet finns med i individen även på andra arenor och scener där individen befinner sig.

Enligt Goffman (1991) uppträder individer på olika scener i livet där de spelar olika roller beroende på sammanhang. Här ser vi att våra informanter beskriver hur de bär med sig MMA-kollektivet även när de intar roller utanför MMA-kollektivets gränser. Samtliga informanter uppger att de förvärvat särskilda egenskaper som följd av deras MMA-utövande samt deras plats i kollektivet.

Alla intervjupersoner beskriver hur de på något vis vunnit framgång på andra plan tack vare de färdigheter som tränats och skapats någonstans inom MMA-kollektivet. Det kan handla om att orka studera hela natten inför en tenta, att avvärja bråk eller ha förståelse för andras svagheter och styrkor. Detta ser vi som tydliga tecken på att MMA-kollektivet finns med individerna utanför de faktiska arenor, eller kontexter, där MMA-kollektivet existerar.

Flera av informanterna berättar även hur de nu för tiden inte längre svarar upp andras initiativ till bråk och hets ute på krogen eller på stan, och ej heller själva startar något. Där finns inget behov av våld utanför kollektivet, och informanterna beskriver istället hur utövandet av MMA istället borde anses vara en del av anledningen till minskat våld i samhället. Flera av informanterna beskriver själva hur de varit delaktiga i ”våld på stan” innan de började träna, men hur behovet inte längre finns där nu när de utsätts för håra provningar på annat håll. Informanterna beskriver än en gång en starkt självkänsla och en större självbehärskning så väl som en inre trygghet vilka de själva härrör till just MMA-kollektivet.

Att kollektivet finns med så tydligt i informanternas roller anser vi är sprunget ur just detta, en större självkänsla och ökad trygghet. Giddens (2005) beskriver hur personlig mognad uppnås genom att utmana sina begränsningar i livet. Detta beskriver killarna som en konstant aspekt av sin träning. De beskriver hur de ständigt pressar sig både fysiskt och psykiskt, och de som dessutom förbereder sig för match beskriver något som mest kan liknas med en nedbrytning för att sedan bli starkare – både fysiskt och mentalt. Enligt Giddens (2005) teori kring personlig mognad kan man alltså se detta som anledning till en hel del av de resultat för identiteten som killarna beskriver.

Vidare ser vi hur informanterna beskriver kamratskap och sammanhållning i gruppen, samt möjligheten att ha en tydlig funktion i gruppen gör att deras roller stärks även utanför kollektivet. Den identitet som kollektivet är med och skapar blir så stark och tycks bli befäst i individen så till den grad att den finns med som en kärna även på en hel del andra scener i individens liv, och särskilt då individerna utmanas och behöver falla tillbaka till sin egen inre trygghet.

7.2.3 Kollektivets gränser

När vi började se på MMA som ett kollektiv så undrade vi också om detta kollektiv har några gränser. Våra informanter har tydligt beskrivit hur kollektivet finns med dem i helt andra sammanhang, som på jobbet och på krogen. Vi har inte hittat några tydliga gränser där kollektivet absolut inte finns med längre. Där emot finns det ett fåtal tillfällen då informanterna uppger att de inte pratar om MMA. De exempel vi fått berättade för oss är i de lägen där folk kan tänkas ha förutfattade meningar, som exempelvis på nya jobb, och där dessa förutfattade meningar kan vara avgörande för individens framtid. Informanterna beskriver hur de inte alltid anser sig ha ett behov av att berätta att de tränar MMA, samtidigt

som de återger att folk generellt kan ha förutfattade meningar. Där finns alltså en gräns. Å andra sidan återger de att de, även på jobbet, bär med sig inre rester av den träning som de utövar, vilket indikerar att MMA-kollektivet finns med dem trots detta. Även om de inte talar högt om sin träning så anger de märkbara resultat i form av självkänsla, envishet, självförtroende, konflikthantering och andra egenskaper som de kan dra fördel av i exempelvis en arbetsmiljö.

Elias berättar om när han började sitt senaste jobb:

”När jag började på det jobb där jag jobbar nu så berättade jag inte, för det finns eller fanns många negativa föreställningar om det. Sen har jag väl kanske inget behov av att berätta det heller, för jag känner att om jag umgås med människor utan att berätta vilken sport jag håller på med så tar dem mig som jag är. Jag har inte känt det behovet av att liksom berätta att jag håller på med MMA. Då gjorde jag så för jag orkade inte ta debatten eller försvara mig. Sen gick jag en match en månad senare och då var det ett krig och jag blev blåslagen på jobbet efteråt var jag tvungen att berätta. Då var det många som frågade, varför gör du det och såhär, huvudsakligen medålderskvinnor som reagerade, generellt negativt respons.”

Kollektivets gränser är alltså mycket diffusa. Informanterna tycks bära med sig kollektivet inuti sig själva, och även om de inte behöver berätta om sin träning och sitt sammanhang för allt och alla så drar de sig heller inte för att göra det om inte något särskilt står på spel. Flera av informanterna väljer hellre bort människor än sitt kollektiv och drar där med snarare gränser för andras närvaro i deras egna liv än för kollektivets närvaro utanför dess egna gränser.

7.3 MMA och samhället

Enligt Giddens (2005) blir identitetens och självidentitetens utformning en ofrånkomlig fråga i vårt samhälle där moderniteten är så väl utvecklad. Även de som skulle säga att de aldrig tänkt på frågor kring den egna identiteten eller känner oro kring detta kommer oundvikligen att ha varit tvungna att ha gjort både stora och små val genom hela livet. Från vardagliga frågor om kläder, utseende och fritidssysselsättning till stora, livsavgörande beslut om relationer, livsåskådningar och yrken. Tidigare menar Giddens (2005) att våra samhällen hade en tydlig social ordning som stadigt baserades i traditioner vilka gav individer en mer eller mindre tydlig roll per automatik.

Det han här försöker förklara är att individen konstant måste inta ett slags reflexiv roll där denne kontinuerligt måste ställa frågor om sig själv. Vi är inte den vi är av en slump, istället formar vi oss själva till detta med hjälp av livsval och interaktion med andra. En reflexiv individ betraktar sina valalternativ, speglar sig i andra och tar beslut baserade på just den mängd valmöjligheter man ställts inför (Giddens, 2005).

Vi har funnit att MMA till stor del speglar det samhälle där vi lever idag. Ett samhälle med oändliga valmöjligheter men fortfarande inom vissa ramar. Så återger även våra informanter MMA. En sport med oändliga valmöjligheter och få regler, men fortfarande under kontrollerade former. Då vi fråntagits tydliga tillhörigheter via exempelvis släktskap blir behovet av en identitet baserad på helt andra faktorer än större. Detta tror vi är förklaringen till att det som andra ser som en fritidssysselsättning, eller till och med som någon form av legalt våld, istället får en otroligt viktig del i en individs identitetsskapande och syn på sig själv. Detta blir ett reflexivt val grundat i sig själv, istället för ett av familjen förvalt beslut.

Vi tolkar även MMA-utövandet som ett sätt att ha möjlighet och kontroll över något (sig själv och sin egen utveckling) i ett annars tämligen kaotiskt samhälle. Samtidigt speglar MMA samhället genom att vara just kaotisk. MMA kan här erbjuda ett sätt att ha kontroll och makt att utmana sig själv utan att man för den skull är pådriven av andra människor utifrån.

Man är alltid beroende av kamraterna i kollektivet, men man är inte beroende av andra så som i lagsporter. MMA erbjuder här en välbehövlig paus ifrån vardagslivets alla måsten som vårt senmoderna samhälle faktiskt skapar, och har istället en flexibel och fri arena styrd av vissa normer och regler men också en oändlig flexibilitet och stor möjlighet till kontroll. Jag behöver inte vara beroende av ett helt lag och jag behöver heller inte stå till svars för mina egna prestationer inför ett helt lag innehavandes förväntningar.

7.3.1 Avtraditionaliserat samhälle, avtraditionaliserad kampsport

I det senmoderna samhälle som Giddens (2005) beskriver finns inte längre de traditioner som tidigare stakat vår väg. Samhället har kommit att bli avtraditionaliserat. Istället är vi nu del av ett samhälle med oändliga valmöjligheter, vilka vi har liten hjälp utifrån att konfrontera. Vi behöver själva fatta beslut på mer eller mindre livsavgörande nivåer, och individer tvingas ständigt se sig om för att se hur andra i omgivningen fattar sina beslut. Trots att valen är många finns där fortfarande normer och skrivna regler om hur en människa bör bete sig (Goffman, 2010).

Det faktum att informanterna kommit att föredra en sport där man inte längre håller fast vid gamla traditioner och hierarkiska synsätt ser vi som ytterligare en del av att MMA avspeglar vårt samhälle idag. Under våra intervjuer upptäckte vi att samtliga av våra informanter tidigare har tränat andra mer klassiska kampsporter styrda av fler regler och betydligt fler traditioner. Vi ser här att en av anledningarna till att MMA har ökat så mycket i popularitet är just på grund av att sporten speglar vårt samhälle. MMA är i stort sett så avtraditionaliserat som en sport kan bli och känns därför som väl hemmavarande i vårt samhälle av samma karaktär.

Tre av informanterna beskriver en tuff bakgrund med utanförskap och andra problem. Samma informanter beskriver mer eller mindre om hur de lämnat traditionella kampsporter bakom sig, till viss del då de tröttnat på de hierarkiska graderingar som ofta sker inom dessa sporter.

Elias berättar så här:

”Det var liksom dubbelmoral där. För man skulle egentligen inte aspirera på bältet, utan de som hade högst rang tänkte att jag behöver inget bälte för det. Samtidigt hade de den där makten, men man fick inte aspirera på det så det var väldigt korrupt på något sätt.”

Alla informanter beskrev att de lämnat traditionella kampsporter bakom sig då de sökt nyare och större utmaningar. Vi ser dock i vårt resultat att de individer med en mer problematisk bakgrund präglad av dålig självkänsla tycks ha ett större behov av utveckling under fria, ej kontrollerade, omständigheter. Det verkar även som att dessa är känsligare för hierarkiska och inte alltid ärliga strukturer. Flera av informanterna beskriver hur en gradering kunde betyda status utan att personen för den skull är bättre än andra utan bara skall kunna x antal förutbestämda tekniker. Vi tolkar detta som att det upplevs kravfyllt med tydliga nivåer, hierarkiska ordningar och konstant feedback på ens prestation sett ur någon slags

graderingssynvinkel. Om man då inte lyckas blir det ett tydligt nederlag, man följer inte med gruppen framåt och känner sig per automatik sämre. Vi tänker oss att detta kan skada självkänslan hos vem som helst lika mycket som det kan stärka en gruppsammanhållning, men att det är stor risk att just fälla en person ytterligare som redan upplevt utanförskap. Vi ser istället här att MMA kan fungera som en frizon från dessa konstanta nivåer, och utövarna kan istället fokusera på sin egen utveckling framåt. Man behöver aldrig bevisa något, och gör man det är det genom matcher där ens förmåga sätts på reellt prov istället för genom förutbestämda uppvisningar som består av förutbestämda rörelser.

7.3.2 Fördomar utifrån, stärkt identitet

Stier (2003) skriver om hur olika livsstilar, exempelvis just idrott, signalerar en slags gruppidentitet. Denna gruppidentitet definieras alltid utifrån sin motsats, alltså av det som gruppen *inte* är. Hur gruppen observeras av sin omgivning är väsentlig för gruppens fortlevnad, och hur man talar, klär sig och beter sig hjälper till att få gruppen att överleva. Våra informanter har tydligt berättat om andras fördomar och i vilka lägen de ger sig in i diskussioner och när de inte gör det. Vad som slår oss är dock att killarna, trots att alla någon gång mött på fördomar, fortsätter att hålla fast vid sin träning. De fortsätter helt enkelt vara sanna inför sig själva. Kölle (2013) beskriver som tidigare nämnts hur MMA-utövare generaliseras över till kriminella och antisociala individer. Detta till trots så är killarna generellt sett öppna med deras val att träna just MMA, och MMAs stora roll i deras liv. Faktum är att andras fördomar snarare tycks stärka kollektivet och varje individs självidentitet. Genom att informanterna väljer bort människor som saknar förståelse för deras val så premieras hela tiden kollektivet som i sin tur växer sig starkare. Kvar i individens närhet finns alltså de som på något sätt är inkluderade i MMA-kollektivet, om än i periferin, eller de som väljer att acceptera det. Utanför finns alla andra, de som inte är del av, eller ens accepterar, kollektivet. Detta leder i sin tur till en stärkt identitetskänsla, då tillhörigheten till kollektivet kontinuerligt förstärks av andras fördomar.

7.4 MMA-identitet

Vi har nu förklarat vad vi kommit fram till för slutsatser kring individens egen roll så väl som samhällets. Allt detta ser vi som pekandes mot att våra informanter kan ses tillhörande vad vi valt att kalla en MMA-identitet. Sen (2006) skriver om hur vi alla tillhör flera olika grupper som innebär en potentiell betydelsefull identitet för oss. Vi kan tvingas till att besluta om vilken eller vilka av dessa som är av stor vikt för oss själva vilket innebär en process där vi dels måste fatta beslut om vilka de för oss relevanta identiteterna är, samt väga de olika identiteternas relativa betydelse (Ibid.).

Vi tror att våra informanter efter lång tids utövande av MMA har kommit att anamma sporten i sin egen identitet, antingen medvetet eller omedvetet, som en av de grupper bärandes stor betydelse för deras identitet. De bär med sig kollektivet hela tiden, och kollektivet tycks snudd på sakna gränser.

En av informanterna, David, säger:

”Jag känner att jag har blivit en bättre person på alla sätt av att ha tränat MMA, jag är väldigt säker i mig själv, och det är inte så att jag känner att jag kan brotta ner folk när det skulle behövas, utan jag känner mig bara som en stabil individ och jag tror att kampsporten är en del av mig själv.”

Vi har som nämnts valt att kalla detta för en MMA-identitet. MMA har kommit att mer eller mindre forma informanterna under flertalet år. En av informanterna tycks tillskriva MMA lägre effekt på honom, exempelvis ser han inte samma starka samband med sitt självförtroende eller självkänsla med MMA som övriga. Han tränar för att det är kul och för att det ger god fysisk hälsa, för att kamratskapen är stark och dylikt, och anger heller inte fullt lika starka band till MMA-kollektivet. Han är den som tränat MMA kortast tid, vilket vi tror spelar in. Oavsett anledning så har alltså en av informanterna en svagare grad av den MMA-identitet vi ser så starkt i övriga tre. En mer distanserad inställning till träningen i sig och kollektivet som helhet tyder på att MMA-utövandet har en lägre plats i hans identitetsskapande, och förmodligen samordnas den ihop med andra intressen och områden. De andra tre tycks ha en hög grad av MMA-identitet, där MMA är det som verkligen format dem och som alltid är med dem. Hela tiden, varje dag och över allt.

8 Sammanfattning

Vi har sökt svar på frågor kring hur utövarna själva menar att MMA påverkar deras egen identitet samt på vilket sätt utövandet har betydelse för olika scener där individen befinner sig. Den första frågeställningen blev baserat på informanternas svar enklare att besvara. Detta då informanterna hade mer att säga kring detta vilket styrde fokus en del under intervjuerna. Den andra frågeställningen fick som följd lite mindre utrymme under intervjuerna. Den blev besvarad, men inte lika djupgående.

MMA visade sig ha en stor positiv påverkan på både den psykologiska och fysiska aspekten för MMA-utövarens identitetsskapande. Sporten har visat sig fylla en viktig funktion i informanternas liv, och de bekräftar att en stor del av deras stärkta självförtroende och självkänsla härstammar ifrån just MMA. Detta tycks vara en följd av kombinationen hård träning vilken hela tiden utmanar individen till utveckling, formandet av kroppen vilken leder till en sammanvävning av kroppsrörelser och identitet samt den kamratskap som informanterna tillskriver en stor roll. MMA tycks ligga helt i linje med hur vårt samhälle idag ser ut, där både sporten och samhället idag är mycket fritt, avtraditionaliserat och med få begränsningar.

Informanterna anger att de mår bättre samt fungerar bättre även på andra arenor än de förknippade med just MMA. Genom år kantade av MMA så har sporten kommit att bli en del av deras identitet och identitetsskapande. Informanterna tränar många timmar i veckan, och beskriver det som vi kommit att kalla ett MMA-kollektiv som varandes mycket viktig i deras liv. Till kollektivet hör främst den träningsgrupp som informanterna tränar i samt deras coacher, men även hela klubben samt andra utövare både i Sverige och i andra länder.

MMA är alltså hårt sammansvetsad med informanternas fram tills idag utformade identitet, varför vi valt att kalla fenomenet för en MMA-identitet. Hur starkt MMA-identiteten slår igenom varierar dock, och vi ser att de som varit en del av MMA-kollektivet i många år tycks ha implementerat MMA än starkare i sig själva än de som varit aktiva kortare tid.

Individen bär sedan med sig MMA-kollektivet som en del av sin egen MMA-identitet, långt bortanför kollektivets egentliga gränser.

9 Slutdiskussion

MMA är, och har sannerligen varit, en omdiskuterad sport. Den omges av både ivriga motståndare så väl som lika ivriga påhejare. Under tiden som vi studerat detta har vi sett vilken svart-vit diskussion som pågår i samhället, där de olika lägren står i stark kontrast till varandra och oftast är varandras motpoler. MMA-motståndarna pekar på dödsstatistik och moral och förespråkarna pekar på goda individuella utvecklingar. Vi har sett att dessa beskriver två helt olika saker. I ena delen pekar man på de utövare som söker upp kampsporter för att lära sig slåss för att det är ”tufft”, något som våra informanter själva beskriver som existerande och som varandes personer som ger upp snabbt och slutar med sporten. De som försöker bestrida dessa argument tycks å sin sida i mångt och mycket tala om individer som tränat MMA under många år, och som har en hög grad av vad vi valt att kalla för MMA-identitet. Vi tror att dessa båda motpoler kan ha lika rätt båda två, de beskriver nämligen helt olika saker. MMA *kan* ha en positiv inverkan på en individs liv och påverka dennes livsval till de bättre. MMA *kan* också ha en negativ influens för en individ.

Om vi skalar ned det till sporten i sig så förekommer alltså dödssiffror, något vi anser inte skall förringas. Siffran är dock låg och omfattar alla länder, och sportens inträde i Svenska Budo- och Kampsportsförbundet i Sverige tror vi hjälper sporten med tydliga regler och stor försiktighet och seriositet här i Sverige. Om vi där emot ser till det sociala kring MMA, och där även lägger in vad utövandet innebär för individerna, så tror vi här att sporten i sig tillför något för utövaren. Det läggs till något på ett slags pluskonto helt enkelt. Både vad gäller fysisk motion så väl som samhörighet och individuellt identitetsskapande. Våra informanter menar även att en stark ödmjukhet växer fram genom träningen. Där emot kan även ett minus uppstå, om en negativ influens på något vis existerar inom träningen. Denna negativa influens tror vi snarast har med övriga utövare att göra framför sporten i sig. Ledare och tränare inom en sport som just MMA anser vi havandes av ett mycket stort ansvar för utövarnas uppfattning om, samt utveckling inom, sporten. Finns här en stark negativ influens, särskilt om denne är befäst inom klubben, kan MMA snarast komma att stärka och befästa individen i eventuella antisociala beteenden. På samma sätt som våra informanter beskriver MMA som en mycket positiv aspekt kan det även innebära en stark negativ påverkan. En bra miljö med medvetna coacher kan leda bort människor från negativa banor, så som fallet varit för flera av våra informanter, medan en sämre miljö å andra sidan torde kunna förstärka dessa negativa banor. Även här tror vi att sportens inträde i Svenska Budo- och Kampsportsförbundet kan hjälpa sporten att komma bort ifrån eventuell dålig kultur.

Vi anser därför att styrelser, ledare och tränare inom MMA har ett stort ansvar för att påverka sina medlemmar och deltagare på ett positivt vis samt hela tiden vaksamt och kritiskt betrakta de normer och den kultur som växer fram inom klubbarna. Sporten har en stark machostämpel utifrån, något vi tror måste bemötas med mer än påståenden om att det är fel. Vi tror att klubbarna skulle kunna jobba bort mer och mer av detta och på så sätt öka den sammanhållning och varma känsla som informanterna beskriver ännu mer.

Sporten tycks appellera många olika typer av människor, där ibland särskilt ungdomar. Vi har i vår tidigare forskning tagit upp studier som främjar tanken kring användandet av kampsport i ett slags pedagogiskt arbete för att få deltagarna att få ökad respekt för andra människor, ökad självkänsla och minskad frekvens av aggressivt beteende. Även dessa studier tar upp vikten av kunniga och bra ledare som ungdomarna litar på. Detta kombinerat med våra egna

informanternas berättelser kring hur MMA faktiskt har gjort att de inte alls vill ”smutsa ned” kampen med att ”slåss på stan” gör att vi ser en stor möjlighet att använda sig av denna kunskap inom fältet för socialt arbete. Majoriteten av våra informanter återger att MMA har hjälpt dem bort ifrån dåliga banor och i stället format dem till starka individer långt ifrån den kontext de befann sig i när de började träna kampsport och MMA. MMA-identiteten är helt enkelt så hårt förankrad i individen att behovet att hävda sig på andra arenor helt tycks ha försvunnit.

Vid användandet av kampsporter och MMA i målinriktat arbete vore det dock av extrem vikt med just bra förgrundsgestalter, då dessa ges en stor makt över den kultur som växer fram inom MMA-kollektivet och som sedan sprider sig hos alla olika deltagare och där med befästs. Makten hos ledarna ger ringar på vattnet hos individens livsval och påverkar vilka vägar individen tar. Det kan helt enkelt avleda individen bort helt ifrån dåliga banor så väl som istället stärka en påbörjad negativ bana.

Vår utgångspunkt har i detta arbete varit att exemplifiera vad MMA spelar för roll i utövares identitetsformande. Vi har här mött på de nämnda två olika extrempunkter som är varandras raka motsatser, och vi ser att det skulle vara mycket intressant att jämföra dessa motpoler med varandra. Vi undrar också hur resultatet hade blivit om vi hade intervjuat människor som endast tränat någon enstaka termin. Kanske hade vårt resultat sett annorlunda ut då.

En annan aspekt som vi gärna hade sett djupare studier av i framtiden är hur det vi valt att kalla för MMA-kollektivet kommer att fortsätta utformas. Idag är konkurrensen mellan klubbar låg, och in i kollektivet inkluderas alla utövare oavsett klubbtilhörighet. Deras gemensamma identitet tycks än så länge stärkas av en ”vi och dem”-känsla där vi – alltså gruppen MMA-intresserade – hela tiden sätts i det första rummet. Vi ställer oss dock frågan om detta kommer minska i takt med att sporten växer och blir mer och mer accepterad i samhället? Kommer tillhörigheten delas upp i mindre grupper, så som inom lagsporter där man ofta håller på ”sitt” lag och där det uppstår en konkurrens? Eller är värdegrunden så pass djupt rotad och befäst i en sport som utan den skull te sig som väldigt brutal, att den kommer bestå även i framtiden? Allt detta är frågor som vi gärna uppmuntrar kommande forskare att utreda.

Källförteckning:

About (2013) "History and style guide of MMA" (elektronisk)
<<http://martialarts.about.com/od/styles/a/mma.htm>> (2013-11-22).

Brinkmann, Svend & Kvale, Steinar (2009): *Den kvalitativa forskningsintervjun*. Lund: Studentlitteratur

Borgström och Goldstein-Kyaga (Red.) *Gränsöverskridande identiteter i globaliseringens tid – ungdomar, migration och kampen för fred*. sid 22

. Noonan, Harold, "Identity", *The Stanford Encyclopedia of Philosophy* (Winter 2009 Edition), Edward N.

Breaking Muscle (2013) "How to train strength and conditioning för MMA" (elektronisk)
Breaking Muscle <<http://breakingmuscle.com/strength-conditioning/how-to-train-strength-and-conditioning-for-mma>> (2013-10-21).

Burr, V (2003) *Social Constructionism*, London: Routledge

Dale C. Spencer *Habit(us), Body Techniques and Body Callusing: An Ethnography of Mixed Martial Arts* *Body & Society* December 2009 15: 119-143,

Esaiasson, Peter (2007) *Metodpraktikan: Konsten att studera samhälle, individ och marknad*. 3. (rev) uppl. Stockholm: Norstedts juridik

Garcia och Malcolm, *Decivilizing, civilizing or informalizing?* *The international development of Mixed Martial Arts* *International Review for the Sociology of Sport* March 2010 45: 39-58,

Giddens, Anthony. (2010). *Modernitetens följder*. Studentlitteratur: Lund

Giddens, A. (2005). *Modernitet och självidentitet – Självet och samhället i den senmoderna epoken*. Göteborg: Daidalos AB

Gillham, B (2008). *Forskningsintervjun- tekniker och genomfrande*. Lund: Studentlitteratur

Goffman, E. (2010). *Jaget och maskerna. En studie i vardagslivets dramatik*. 4e upplagan, oförändrad. Stockholm: Prisma

Goffman, Erving (2011). *Stigma: Den avvikandes roll och identitet*: Lund: Studentlitteratur

Hacking, Ian (2004). *Social Konstruktion av vad?* 1. uppl., 2. tr. Stockholm: Thales

Imsen, Gun (2000). *Elevens värld*. Lund: Studentlitteratur.

Johansson, Thomas (1999) *Socialpsykologi – Moderna teorier och perspektiv*: Lund: Studentlitteratur

Johansson, Thomas i Månson, Per (red.) (2003) *Moderna samhällsteorier – Traditioner,*

riktningar, teoretiker. Prisma: Stockholm

Johansson, Thomas. (2002). Bilder av självet: *Vardagslivets förändring i det senmoderna samhället*. Studentlitteratur: Stockholm

Kamsport i fokus (2003) Stockholm ; Statens offentliga utredningar 2003. (SOU 2003:24)

Kvale, Steiner & Brinkmann, Svend (2010). *Den kvalitativa forskningsintervjun*. 2. uppl. Lund: Studentlitteratur

Kvale, Steiner (1997): *Den kvalitativa forskningsintervjun*. Lund: Studentlitteratur

Kölle, Simon (2013): *Mixed Martial Arts – Myter, fakta, möten*. Växjö: Sportförlaget i Europa AB.

Larsson, Kvalitativ metod I: Larsson, Lilja & Mannheimer (red), (2010) *Forskningsmetoder i socialt arbete*: Lund:studentlitteratur

Martial arts and socially vulnerable youth (2008). An analysis of Flemish initiatives av Marc Theeboom, Paul De Knop & Paul Wylleman publicerad i Sport, Education and Society Volume 13 Issue 3.

Mix Martial Arts (2013) ”UFC – The beginning” (elektronisk)
<http://www.mixedmartialarts.com/news/364131/ufc> (2013-10-08).

MMA Wiz (2013) “Mixed Martial Arts Weight Classes” (elektronisk) *MMA wiz*
<http://www.mmawiz.com/posts/289:Mixed_Martial_Arts_Weight_Classes> (2013-12-04).

OC Kickboxing (2013) ”History of MMA” (elektronisk) *OC Kickboxings hemsida*
<<http://www.ockickboxing.com/blog/mma/history-of-mma-mixed-martial-arts>> (2013-10-19).

Patel, Runa & Davidson, Bo. (2011). *Forskningsmetodikens grunder att planera, genomföra och rapportera en undersökning*. Johanneshov: TPB

Sen, Amatya. (2006) *Identitet och våld – illusionen om ödet*. Göteborg: Bokförlaget Diablos AB.

Stier, Jonas. (2003). *Identitet: Människans gåtfulla porträtt*. Lund: Studentlitteratur.

Svenska MMA-förbundet (2013) “Vad är MMA” (elektronisk) *SMMAF officiella hemsida*
<<http://www.smmaf.se/mma.asp>> (2013-10-20).

Thurén, Torsten (2007): *Vetenskapsfilosofi för nybörjare*, Lund: Studentlitteratur

Twemlow, S. W., Biggs, B. K., Nelson, T. D., Vernberg, E. M., Fonagy, P. and Twemlow, S. W. (2008), Effects of participation in a martial arts-based antibullying program in elementary schools. *Psychol. Schs.*, 45: 947–959

Ultimate Fighting Championship (2013) "Rules and regulations" (elektronisk), *UFC officiella hemsida* <<http://www.ufc.com/discover/sport/rules-and-regulations>> (2013-11-23).

Widerberg, Karin (2002): *Kvalitativ forskning i praktiken*. Lund: Studentlitteratur

Bilaga 1: Intervjuförfrågan

Hej!

Vi är 2 socionomstudenter vid Göteborgs Universitet som nu under oktober och november skall skriva en c-uppsats. Till detta söker vi nu 6-8 killar i åldern 20-40 som tränar MMA och har gjort det i minst 2 terminer.

Syftet med vår studie är att se vad MMA har för roll för dess manliga utövare. Vi vill helt enkelt veta hur träningen har påverkat dig och ditt liv och vad du själv känner att MMA fyller för funktion för just dig.

Vi kommer genomföra individuella intervjuer om ca 40-60 min vardera. Intervjuerna kommer att spelas in, men det inspelade materialet kommer endast användas av oss två författare för att sedan komma att raderas. I den färdiga uppsatsen kommer alla intervjupersoner att vara helt anonyma.

Kan du tänka dig att ställa upp? Kontakta oss så bokar vi in en tid som passar just dig. För frågor eller intresseanmälan, vänligen maila:

Vänliga hälsningar

Helena Eriksson och Hussein Faraj

Bilaga 2: Intervjuguide

Bakgrundsfrågor:

Vad har du för bakgrund inom sport/kampsport?

Hur länge har du tränat MMA?

Vad fick dig att börja träna MMA?

Varför just MMA och inget annat?

Vad hade du för inställning då?

Vad trodde du att du skulle få ut av träningen?

Vad hade du för föreställningar om hur det skulle vara? (tex om sporten, klubben, miljön, träningskamrater, normer osv)

Individen i kollektivet:

Kan du berätta lite om vad du själv känner att träningen har gett dig?

Vad tror du att du hade gjort annars?

Om du ser på dig själv idag, varför fortsätter du träna? Vad driver dig? Vad gör träningen bra/rolig att gå till?

Vad skulle kunna få dig att sluta gå dit?

Påverkar träningen ditt resterande liv? (Tex hur man äter, inte dricker alkohol, tränar för match osv. Andra roller i livet? På jobbet osv.)

Varför tror du att sporten har vuxit sig så stor så snabbt?

Kollektivet i individen:

Upplever du att det finns tydliga roller i träningsgruppen eller är det föränderligt?

Hur viktigt anser du att det är att trivas i träningsgruppen?

(Tränar man enbart för träningen eller för det sociala?)

Vad är viktigast och varför - gemenskapen eller själva utövandet?

Vad ger dina träningskamrater dig?

Andras perspektiv/utifrånperspektiv:

Berättar du för andra att du tränar MMA? Vad MMA är?

När? I vilka sammanhang? Vad brukar man få för respons?

Hur väljer du att framställa sporten/träningen?

Upplever du att andra har fördomar (vilka? i vilka sammanhang?) eller vet folk i allmänhet vad det är?

Vad tror du andra (tex vänner/familj/träningskompisar) tycker att träningen har gett dig?

Känner du att andra har förståelse för om du tex tränar hårt, inte festar, sover tidigt, äter särskild kost osv?

Slutligen: Vad tycker du har varit absolut viktigast med din träning

Bilaga 3: Informanterna

Elias är 29 år. Han arbetar på en reklambyrå och har tränat MMA i 7 år. Innan dess har han bland annat tränat judo, ninjutsu, boxning, krav maga och thaiboxning. Han var 12 år gammal när han började träna kampsport, och idag instruerar han andra utövare i MMA. Elias om hur MMA misstolkas som enbart macho:

”En sak som jag tror är lite halvunik för MMA är att det ses som en sådan macho grej att göra, samtidigt som många av våra sociala problem kanske beror på det också, tror jag. Man har liksom sociala värderingar invävda i ett visst beteende, som att slåss, och så tror folk att man ska göra det på ett sätt, vilket vi inte gör. Och då blir det helt fel. Det blir liksom utifrån ett väldigt macho beteende men inuti samtidigt väldigt ömsint och kamratligt.”

David är 32 år. Han är psykologstudent och har tränat MMA i 12 år, sedan sporten fortfarande kallades vale tudo. Även David började träna kampsport när han var 12 år gammal och har testat på bland annat judo, ninjutsu och krav maga.

”Man kan inte välja bort något av det. Hade jag valt bort gemenskapen hade det varit en väldigt tråkigt träning och hade jag valt bort den roliga träningen hade det inte vart kul att hänga med folket alltid. Alltså det vi har gemensamt är ju i träningen, men det var ju jättesvår fråga. Båda måste liksom finnas för att det ska vara roligt, annars hade jag aldrig orkat hålla på så här länge.”

Mehdi är 26 år och har tränat MMA i ca 6 år. Även han började träna som barn, vid ca 10 års ålder började han med judo för att sedan gå över till jujutsu m.m. Så småningom började han träna MMA samt ytterligare en kampsport, vilken han idag instruerar i världen över.

Mehdi om att förklara för andra om MMA:

”Framförallt brukar jag säga att de som håller på med kampsport är väldigt mycket av en egen grupp liksom, man vet inte vad det handlar om förrän man har varit inne i det. Det finns väldigt många människor som har som mycket åsikter om det men som inte har någon aning över vad det kan innebära.”

Dylan är 31 år gammal och har tränat MMA i 2 års tid. Innan dess har han tränat judo i ca 10 år. Dylan berättar om tanken på att sluta, eller snarare inte sluta:

”Jag vet inte, jag kommer nog aldrig sluta tror jag. Jag kommer nog fortsätta med MMA eller åtminstone någon kampsport. Jag har dragit på mig en hel del skador och då blir det ett ofrivilligt uppehåll, men för det mesta så kan man alltid träna någonting, någon form av rehab eller någon form av teknisk träning. Och det finns gamla som unga som tränar många olika kampsporter och det finns inget som säger att man måste sluta även om man blir gammal eller att man har skadat sig.”